

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 86. szám
1940. április 16., keddi

Feladv. szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Ellentétes híradások angol csapatok Norvégiában való partraszállásáról

Oriásu aránu tengeri ütközetet vívtak Narviknál —
Az angolok Narvik elfoglalását jelentik

Olaszország élénk figyelemmel kíséri az északi eseményeket

London. (Rador.) Az angol tengernagyi hivatal és a hadügyminisztérium hétfőn délelőtt közösen hivatalos jelentést adott ki, amely így szól:

„Az angol haderők Norvégia több pontján partra szálltak.”

Oslo. Azokkal az angol jelentésekkel kapcsolatban, amelyek szerint a norvég partvidéknek egyes helyein angol csapatok szálltak partra, itt kijelentik, hogy a németek által elfoglalt helységeken és területeken egyetlen angol sincs. Itteni értesülés szerint Narvik továbbra is német kézen van.

Ezzel szemben egy stockholmi hír azt jelenti, hogy a németek elhagyták Narvikot és a környező hegyekben ásták be magukat.

Londonból jelentik: Az angol fővárosból érkezett, de még hivatalosan meg nem erősített hírek szerint az angol csapatok elfoglalták Narvik kikötőjét. Az angol csapatoknak sikerült egy német szállítmányt felgyújtaniuk és egy kisebb szállító hajót elsüllyeszteniük. (Rador.)

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség közli: Hivatalosan jelentik, hogy az angol tengeralattjárók tegnap két újabb német csapatszallító hajót süllyesztettek el.

London. A haditengerészet és a hadügyminisztérium együttes jelentést adott ki, amely hivatalos formában nyilvánosságra hozza az angol expedíciós hadsereg partraszállását Norvégiában. A hivatalos jelentés kifejti, hogy stratégiai okokból Narvikon kívül nem jelölték meg azokat a pontokat, amelyeken a partraszállás megtörtént. A norvég hivatalos jelentés szükszavuan leszögezi: „A szövetségesek visszafoglalták Narvikot”. A norvég hivatalos jelentést kísérő magyarázó-közlemény kifejti, hogy Narvik visszafoglalásával és ennek a fontos kikötőnek, valamint közlekedési gócpontnak kézbe tartásával, végérvényes formában megakadályozható a svéd ércbányáknak esetleges elfoglalása és annak a kísérlete is, ha esetleg Svédország oldaláról, a Botteni öbölben észak felé haladva a svéd területen fekvő Umea városán keresztül igyekeznének megközelíteni a svéd bányaterületeket.

I.

A tengeri háború

és az északeurópai hadihelyzet

Az újabb angol támadás visszautasítását jelenti Berlin

Szombat délután ismét összemérte erejét a német és a szövetséges tengeri haderő. Ez alkalommal zajlott le a második narvik tengeri ütközet, melynek gigantikus méreteiről és döbbenetes eredményeiről az ellentétes hadijelentések is beszámolnak. Az új európai háború második nagy tengeri ütközetéről az alábbi jelentések érkeztek be:

Hétfőn a német haderő főparancsnoksága összefoglaló jelentést adott ki az elmúlt napi eseményekről:

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnoksága vasárnap a második hatalmas tengeri küzdelemről a következőket jelenti: „Német torpedórombolók és repülőek erős harcot vívtak a szövetséges haderővel Narviknál. A német torpedórombolók a tulerő ellenére biztosították a csapatszallító hajók kikötőbe való sima beérkezését és a csapatok partraszállását. Az angol támadás szombat délután zajlott le, amikor két csatahajóból, repülőgép-nyvahajóból, cirkálókból és több torpedórombolóból álló tengeri egység ellen néhány német torpedóromboló vette fel a harcot és sikeres ellentámadást vezettek le. Felgyújtották a Cossack nevű angol torpedórombolót, amely ezután zátonyra futott, az Eskimo nevű, valamint több hasonló típusu torpedóromboló részint megsérült, részint pedig elsüllyedt. A jelentés utal arra, hogy a még április 9-én visszautasított angol támadás alkalmából a Renaw

nevű nagy csatahajó súlyosan megsérült. A német tengeri egységek akkor is ezalkalommal is sértetlenek maradtak. A szombati tengeri ütközet részletes veszteséglistáját még nem állították össze.”

Hétfőn a német haderő főparancsnoksága összefoglaló jelentést adott ki az elmúlt napi eseményekről:

„Az angol tengeri flotta Skócia északi részéről indult ki, erős egységekkel jelent meg a norvég partok előtt, de ez sem tudta megakadályozni, hogy a németek által előre tervbe vett csapatszallítások lebonyolódjanak. Április 9-én hét angol torpedórombolóból álló raj futott be Trondhiem kikötőbe, s bár ezek akcióját nehéz tengeri egységek is támogatták, a német tengeri haderő elsüllyesztett egy Glasgow típusu torpedórombolót. A támadás ellenére sikerült biztosítani a német hadműveletek zavartalan lefolyását.

A német hadműveletek második része a védelemre való berendezkedés volt. A német haderő számolt azzal, hogy az angol tengeri haderő sikert akar felmutatni és ezért támadásba megy át. A támadások valóban bekövetkeztek és a Trondhiem kikötőjébe ismétellen befutott hét torpedórombolóból hatot elsüllyesztették a védő csapatok.

Milyen előzmények után következett be az április 13-án lezajlott második nagy tengeri csata. Az angolok hatalmas tulerejével szemben — az angol haderő repülőgép-nyvahajóból, nagy csatahajóból, cirkálókból, torpedórombolókból és nehéz hadihajókból állott, amiket repülőgépek támogattak — kilenc német hajó vette fel a küzdelmet. Több német hajót már előzőleg kisebb-nagyobb sérülések miatt kivontak a harcból és

a láthatólag gyengébb német tengeri haderő mégis viszonzta a türelést, sőt eredményeket ért el.

Egyre több szó esik az Anglia elleni légitámadásról

Róma. (Rador.) A Telegrafo berlini tudósítójának jelentése szerint felelős német körökben elismerik, hogy a norvég királlyal folytatott megbeszélések még nem vezettek eredményre. Ilyen körülmények között Németország csak a Quisling kormányt hajlandó elismerni, a norvég királyi kormány viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy fegyverrel védi meg Norvégia függetlenségét. A lap felteszi a kérdést mi következhetik az eljövendő napokban vagy hetekben.

Nincs kizárva, hogy Dánia és Norvégia elfoglalása még nagyobb szabású akció bevezetését jelenti. Németországban mindenki tisztában van azzal, hogy az ellenséget csak akkor lehet meghátrálni, ha saját házában mérnek rá döntő csapást. Az Anglia elleni nagyarányú légitámadás lehetőségéről egyre több szó esik Németországban.

és az egyik schleswig holsteini vasútállomás ellen történt angol repülőgép támadás bejelentése, német részről is nagyobbarányú légi tevékenységet eredményezhet.

A legszigorubb eszközökkel törk le Norvégiában az ellenállást

Oslo. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Falkenhorst tábornok, a német megszálló csapatok főparancsnoka az alatti felhívást intézte Norvégia lakosságához:

— Azt a megbízást kaptam, hogy Norvégiát megvédelmezzem a nyugati hatalmak támadásaitól. A norvég kormány visszautasította több ízben az együttműködési ajánlatot. A norvég nép egyedül hivatott arra, hogy sorsa felett határozzon. Ha felhívásomat meghallgatják, mint ahogyan az Dániában történt, úgy az ország ugyanolyan helyzetbe kerül, mint Dánia, ahol a legnagyobb megértés uralkodik és Norvégia megmenekül a háború borzalmaitól. Ha azonban a megszálló csapatok ellenállással találkoznak és ha a norvég nép visszautasítja a feléje nyújtott barátitobbot, kénytelen leszek a legszigorubb eszközök felhasználásával megőrizni Norvégiában az ellenállást.

Újabb jelentés angol csapatok partraszállásáról

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Stockholmba érkezett hírek szerint, a német csapatok Narvikot kiürítették és a város mellett elterülő magaslaton foglaltak védelmi állást. Angol s norvég alakulatok megszállották a várost és birtokba vették a partmenti ágyukat. (Rador.)

London. (Rador.) A tengernagyi hivatal által kiadott hivatalos jelentés a következőket

mondja: „Az angol hadihajók aknazárat létesítettek a Balti-tengeren.” A hivatalos jelentés ezután felsorolja még, hogy milyen helyeken van az aknazár és felhívja a hajók figyelmét,

Döntő tengeri győzelmet akar elérni a szövetséges hajóhad

Berlin. (Rador.) A német hivatalos jelentés szerint az angol repülők tegnap támadást intéztek Narvik, Stavanger és Bergen ellen. A katonai célpontok elleni támadás nem járt sikerrel. A jelentés szerint Bergen városára is bombákat dobtak az angolok. A német légi erő osztagai különböző helyeken támadásokat intéztek angol tengeri erők ellen.

A szombati hatalmas tengeri csatáról az angol, francia és semleges jelentések számolnak be a német hivatalos jelentésén kívül.

Az angolok és franciák, mint nagy szövetséges győzelemről emlékeznek meg. A párisi és londoni lapok még szombaton éjszaka különkiadásban hozták hírül, hogy a brit flotta megsemmisítő győzelmet ért el Narvikban. Az angol hajóegységek hét német torpedórombolót semmisítettek meg, három pedig teljesen harcképtelenné tettek. Az angol hajóhad cirkálókból, torpedórombolókból és repülőgépekből álló egysége behatolt a narviki öbölbe és kétórás pergetéző alá vette az ott állomásozó német torpedórombolókat. A parti ütegek beleavatkoztak a küzdelembe, de a Cossack nevű angol torpedóromboló elhallgattatta a szárazföldi tüzérséget.

Amszterdam. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelentése szerint a Norvégiában állomásozó német erők ellen indított második nagyarányú tengeri támadásban, amely szombaton folyt le 170 brit és 100 francia egység vett részt Forbes tengernagy parancsnoksága alatt. A hadművelet még folyamatban van. Trondjemnél, Bergennél és Stavangernél a szövetségesek egységei nem tudtak behatolni a fiordokba.

London. A hadműveletek a norvég vizeken tovább folynak. Vasárnap délután angol repülőgépek bombázták a stavangeri repülőteret és a fiordot. Illetékes helyen megcáfolták a Glasgow csoporthoz tartozó cirkáló megtorpedozásáról szóló híreket.

Norvégia ellenáll

London. A Reuter jelenti: Osloból érkezett jelentés szerint a Braner erődöt a norvég katonaság a németektől visszafoglalta. Az erőd ormárolt lekerült a német lobogó és újból a norvég zászlót tűzték ki. A svéd határ közelében a norvég katonaság több hidat a levegőbe röpített és az utakat megromolta.

London. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti: A norvég nemzeti bank teljes aranyfedezetét valamint bankjegykészletének legnagyobb részét repülőgépeken Londonba szállították. A norvég értékeket az angol banknál helyezték el letétként. A pénzzel kizáróan a norvég kormány rendelkezik.

Az angol és francia államfők távirata a norvég uralkodóhoz

London. (Rador.) A Reuter hírszolgálati iroda jelenti: VI. György angol király megleghangú táviratot intézett Haakon norvég királyhoz, amelyben leszögezte, hogy úgy az angol kormány, mint a francia kormány minden tőlük telhető segítséget megadnak Norvégiának.

Lebrun, a francia köztársaság elnöke az alábbi táviratot intézte Haakon norvég királyhoz:

„Norvégia német támadás áldozatává vált. Olyan akció következtében, amelyet az orosz szabad nemzetek egyhangúlag elítéltek. Fontosnak tartom, hogy a magam és a francia nép nevében kijelentsem, hogy mennyire megrendített a norvég nép bátorsága, amely egy emberként kelt fel a benyomuló ellenséggel szemben. Engedje meg, hogy kifejezzem Felségednek rokonszenvemet és csodálatomat. Norvégia biztos lehet afelől, hogy Franciaország, szövetségeseivel együttműködve minden segítsé-

get megad, ami módjában áll, hogy a győzelem kivívásával biztosítsa Norvégia függetlenségét és szabadságát.”

London. Chamberlain az alsóház holnapi ülésén ismerteti a legújabb eseményeket és

CHURCHILL:

„Egyetlen német hadihajó sem térhet vissza hazai kikötőbe!”

London. (Reuter.) Churchill, az admirális első lordja, tengerészeti miniszter, tegnap a következőket jelentette ki az újságírók előtt:

„Narviknál elért fényes győzelmünk csak a kezdete sikereinknek. A német flottára, amelyet a legnagyobb könnyelműséggel vitték ki a hazai kikötőkből, még súlyos csapások és megpróbáltatások várnak. Németországot aknazárakkal zártuk el Norvégiától és a Balti-va-

főként az egyesített angol haderő skandináviai ténykedéseit.

Hír az Admiral Scheer megtorpedozásáról

Stockholm. A stockholmi rádió közölte azt az angol híradást, amelyet a tengernagvi hivatal jelentése is megerősített, hogy a Starnpierd angol tengeralattjáró az Admiral Scheer zsebcsatahajó ellen, több eredményes torpedó lövést adott le.

Angol jelentés és német cáfolat

London. (Rador.) A Daily Mail tengerészeti szerkesztője megállapítja, hogy Norvégia megtámadásától kezdődően a német haditengerészet vesztesége a következő volt:

A szolgálatban lévő német cirkálók 50 százaléka, a zseb-cirkálók 33 százaléka, a nehéz cirkálók 50 százaléka, a könnyű cirkálók 60-80 százaléka s a torpedórombolók 50 százaléka elveszett abból az állományból, amellyel Németország rendelkezett. A Scharnhorst nevű 26 000 tonnás nagy csatahajó, amelyet a múlt héten egy angol páncélos hajó megtámadott és súlyosan megromolt, valószínűleg Murmansk irányában elmenekült.

Berlin. A DNB. jelentése szerint mindazon

híradások, amelyek a szövetséges államok területén működő távirati irodákból származnak a „súlyos német veszteségekről” és Narvik visszafoglalásáról áltálszóan félrevezető célzatúak és hamisak. Narvikban a német csapatok zavartalanul állomásoznak, — a város ellen nem történt semmilyen támadás. Narvik kikötője előtt a nyílt tengeren erős angol tengeri flotta várakozik, szigorúan őrködve, hogy egyetlen hajó se futhasson ki a nyílt tengerre. A német csatahajók elvesztéséről szóló híradások is a zöld asztal mellett klagyalt félrevezetések, amelyek nem téveszthetők meg a világ közvéleményét. Szavakkal nem lehet a háborút megnyerni — fejezi be a német jelentés a cáfolatot.

II.

Semlegesek a háborús izgalmak sodrában

Olaszország és a háború

Róma. (Rador.) A Havas iroda jelenti: Az olasz rádióállomások a rendes vasárnapi leadásai alkalmával megemlékeztek a skandináviai eseményekről és leszögezték, hogy nem lehet olyan illúzióban ringatózni, mintha Olaszország távolmaradhat a konfliktustól.

A norvégiai eseményekkel kapcsolatban a bemondó kijelentette, hogy Olaszország nem maradhat elszigetelt épp oly kevésbé, mint minden más állam, amelynek közös határa van a hadviselőkkel és érdekeltsége van a Földközi tengeren.

Az olaszoknak gondolkozniuk kell arról a meglepetésről, ami Norvégiát érte, de az olaszokat nem más hadsereg trombitája fogja felébreszteni, hanem a kürt hangja lesz a jel, amikor elérkezett az idő arra, hogy Olaszország határozzon.

Belgrád. (Avala.) A jugoszláv sajtó foglalkozik Olaszország helyzetével, az északi eseményekre való tekintettel. A Politika című lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy

az Északi-tengeren folyó háború döntő kihatással lesz Olaszország további magatartására.

Olaszország nemcsak, mint politikai megfigyelő szemléli ezt a háborút, hanem mint érdekelt fél kíséri figyelemmel az eseményeket.

Ha ugyanis az angol flotta Északon lesz kötvé, az olasz flotta fölénybe kerülhet.

Németország elegendőknek tartja a svéd biztosítékokat

Berlin. A német fővárosból érkező jelentések szerint a svéd részről adott biztosítékok teljesen elegendők a Német Birodalom számára.

A berlini norvég követség ügyvitelét — mint több külföldi távirati iroda jelentette — nem adták át idegen államnak.

A dán kormány emlékirata:

„Minden erőnket a szabad Dánia megteremtésére fordítjuk”

Kairóból jelenti: Dánia egyiptomi meghatalmazott minisztere megjelent a külügyminiszeriumban és emlékiratot nyújtott át az egyiptomi külügyminiszternek. Az emlékirat többek között a következőket tartalmazza:

„Dánia békeszerető, demokratikus ország és kényszerülve volt alávetni magát az erőnek. Országom jelenleg nagy nehézségeken megy keresztül, de nem veszítük el reményünket és min-

den erőnket a szabad és független Dánia megteremtésére fordítjuk.” (Rador.)

Stockholmból jelenti: A németek kopenhágai foglalása szinte észrevétlenül megy végbe. Amalienborgban nem lehet német katonát látni és az öreg fellegrádon a dán királyi lobogó leng. Keresztély király minden reggel elvégzi megszokott sétáját. A német parancsnokság a legudvariasabb magatartást tanúsítja a dán uralkodóval szemben. (Rador.)

Japán magának tartja fenn a jogát Hollandiára

Tokió. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentéssel, hogy a japán sajtó komoly figyelmeztetést közöl arra vonatkozólag, ha Hollandiát az angolok, vagy pedig Amerika megszállják. Japán saját maga részére követeli ezt a jogot — írja a Nichi Nichi. A japán kormány erőteljes diplomáciai akcióba kezd, hogy megelőzzön egy ilyen lehetőséget. Ha valamelyik hadviselő állam, vagy az Egyesült-Államok katonai akciókat kezdenének Hollandiában, Japán fenntartja magának a jogot hasonló kezdeményezésre, mert sohasem engedné meg Hollandia protektorátussá való átalakítását, még akkor sem, ha ez csak átmeneti intézkedés volna.

Páris. (Rador.) A Havas-ügynökség a holland-német határon levő tudósítójától a kö-

vetkező értesülést kapta: Abban a pillanatban, amikor Hollandiát a német sajtó a birodalmi „védelmével” fenyegeti, a holland-német határon tett látogatás kitünő tanulságot nyújt a biztonsági intézkedésekre vonatkozólag. Elsősorban megállapítható egy nagyarányú

új védőmű létesítése, amely Amszterdamot, Hágát, Rotterdamot és Utrechtet védelmezi a vizivonallal, amelyet különböző erődítményekkel kombinálnak.

E vizivonalon túl, ötven kilométeres zónában, Hammersforttól kezdve mi sem jelzi az utakat, vagy utkeresztéseket.

Románia gondoskodik a dunareai hajózás zavartalanságáról

Bucurestiből jelentik: Az Evenimentul írja: Román hivatalos körök, hogy véget vessenek bizonyos rémhíreknek hangsúlyozzák, hogy Románia a többi Dunavölgyi államokkal egyetértésben a rend és a béke politikáját folytatja a Dunán, olyan politikát, amely biztosítja a dunai hajózás zavartalan lebonyolítását. Tudja

azt, ha minden dunamenti állam szigorú ellenőrzés alá veszi a Dunának azt a szakaszát, amelyre felügyeleti joga kiterjed, úgy a dunai hajózást semmi sem zavaráhatja meg. Ami bejűnik illet, mi megtettük a szükséges intézkedéseket, mert ismerjük jogainkat, melyeket a sajátunk megvédése szolgálatába állítottunk.

Belga és a jugoszláv sajtó a román védőművekről

Brüsszelből jelentik: A „Gazette” című tekintélyes belga lap hosszú cikket közöl, amelyben Romániával foglalkozik. A lap többek között a következőket írja:

„Carol király egyik legutóbbi beszédében hangsúlyozta, hogy a nemzetnek jelenleg az a legfőbb törekvése, hogy a hadsereget felszerelje és hogy minden áldozatot meg kell hozni az ország megvédése érdekében. Egyetlen jelszó van ez és „egység és Románia sérthetlensége”. Az uralkodó kijelentette, hogy az ország jelenlegi határait minden erővel megvédi. A Dnyeszter mentén, Szovjetország és Románia között jelentős védőműveket építettek. Ezek a védővonalak négyszáz kilométer hosszúak és szerkesztésben állanak azokkal a többszáz kilométeres hosszú védőművekkel, amelyek egyrészt Kelet-Galicia és Románia között, másrészt pedig Magyarország és Románia között húzódnak végig. A belső területeken is megtörténtek az intézkedések védővonalak kiépítésére. Ezek mély és vízzel elárasztható sáncokból állanak és azok mellett szilárd betonfedezékeket és tornyokat emeltek, amelyek minden ellenséges tanktámadásnak ellentállanak. Nyugaton kiérve az erdélyi fensíkről, húzódik a második II. Carol király vonal, amelynek munkálatai folyamatban vannak és amelyet katonai szakértők bevéthetetlen bástyának minősítenek.”

Békés időben a román hadsereg 23 gyalogos és 3 lovas hadosztályból áll, melyekhez négy vadászadár számítható. A mozgósítható katonák létszáma meg haladja a két milliót. A múlt év szeptemberétől megkezdődött folytatódólagos behívások alkalmával a tartalékosok kiképzésével újabb hadosztályok létesítése vált lehetővé. Ugyanez a helyzet a tüzérségnél és a légihaderőnél is. Végeredményben tehát, ha Délkelet-Európában bonyodalom törne ki, Románia elsőrendű szerepet játszana.”

A magyar parlamenti csoport javaslatai

Bucurestiből jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: A szenátushoz a közoktatásügyi minisztérium két törvényjavaslatot terjesztett be. Az első a szakmai oktatásra, a második törvényjavaslat az ipari fiúoktatásra vonatkozik. Mindkét törvényjavaslat, amely különösképpen érdekelheti a kisebbségi iparos tanintézményeket is, teljesen új alapokra önhajtja helyezni a szakmai oktatást. A parlamenti csoport kisebbségi szakemberek bevonásával vizsgálta meg a törvényjavaslatot. A magyarországi képviselői 11 pontból álló módosítást javasoltak. A törvényjavaslat többek között magában foglalja a külföldi diplomák nosztrifikálására vonatkozó rendelkezést s ennek értelmében az egyenértékű szakiskolák bizonyítványait érvényesnek ismerhetik el, — ezenkívül — a javaslat szerint az egyházak is tarthatnak fenn tanintézményeket, amelyekben az iskolafenntartók alkalmazhatnak tan-

Zágrábból jelentik: A Jutarni List című zágrábi lap „Románia védelmi ereje” címen cikket közöl, melyben a következőket írja:

„Körülbelül tíz esztendője, hogy Románia nagy gondot fordít hadseregének tökéletesítésére. Gondoskodás történt a hadsereg megerősítéséről, az állandó katonai kiképzésről, a hadianyagtermelés növeléséről, a határok megerősítéséről. Ime, ez az a program, amelyet rendszeres előkészülettel megvalósítottak. A tényleges szolgálatot teljesítő tiszteken és közlegényeken kívül minden évben egy vagy két hónapra kiképzésre behívták a régebbi korosztályokhoz tartozó tartalékosokat. Erre azért volt szükség, hogy megismerjék az új fegyvereket és azoknak kezelését. A hadfelszerelés terén Románia függetlenítette magát a külföldtől, mert ma már saját repülőgépek és fegyvergyárai vannak s az utóbbi időben a romániai gyárakat és azok termelését a hadseregfejlesztés szolgálatába állították.”

„A másik nagy eredmény, amit Románia elért, a határok megerősítése volt. E megerősítések betonból és acélból a Maginot-, Siegfried- és Mannerheim-vonalakhoz hasonlóan készültek, amelyek a belga Albert csatorna-rendszerével egészítődnek ki. A fentebbi munkálatokat 1934-ben, a Tatarcsu-kormány idején kezdték meg a legnagyobb titokban, úgy, hogy még a munkálatokban résztvevők sem ismerték a részleteket. Ezeket a védőműveket úgy építették meg, hogy a járókelők ma alig látják mást, kiemelkedő kis domboknál, amelyek alatt azonban sok száz kilométer hosszúságban betonkazamaták vannak.”

Bevételek: 108,424.263 lei

Kiadások: 87,434.467 lei

Elkészült a jelentés Aradváros 1939—40. költségvetési évének eredményeiről

Aradváros pénzügyi szolgálata most készítette el az elmúlt pénzügyi év költségvetéséről, illetve ennek keresztülvételéről szóló jelentést, amelynek fontosabb adatai a következők: Rendés bevételek címén befolyt 46,651.036 lei (előirányozva 46,945 ezer 300 lei). Rendkívüli bevételek 9,950.613 (9,900.000) lei. Különleges rendelkezési bevételek: 32,091.739 (34,392.045) lei. Vágóhid: 4,330.730 (5,082.438) lei. Városgazdaság: 915.597 (1 millió 061.500) lei. Kéményseprés: 2,715.887 (2 millió 720.300) lei. Neptun: 1,000.260 (1,000.000) lei. Temető: 731.338 (733.000) lei. Kertészet: 1 millió 384.043 (1,476.700) lei. Összes bevételek: 99 millió 771.243 lei előirányzat 103,312.183 lei. Összes érték papír bevételek: 8,653.000, összes értékpapír előirányzatok 17,379.420 lei. Végeredményében az előirányzott 120,690.603 leies bevételi

tétel helyett a bevételek összege: 108,424.263 lei lett ki, amivel szemben a kiadások összege a következőképpen alakultak: Rendés kiadások: 43 millió 628.345 lei (előirányzat 46,945.500), rendkívüli kiadások: 8,445,420 (9,900.000) lei. Különleges rendelkezések 26,228.789 (34,392.045) lei, vágóhid 2,459.845 (4,082.438) lei. Városgazdaság 915.468 (1,061.500) lei. Kéményseprés: 2,570.091 (2,720.000) lei. Neptun 1,993.682 (1,000.000) lei. Temető: 711.839 (763.000) lei. Kertészet: 1 millió 369.788 (1,476.700) lei. Összesen: 102,311.183 lei irányoztak elő kiadásokra, amiből ténylegesen 87,423.267 lei kiadás eszközöltek. Összes értékpapír előirányzatok a kiadási rovatban: 17,379.420 lei szerepeltek, viszont csak 11,200 lei állították be a költségvetésbe ezen a címen.

URANIA: mindig vezet. Ma visszavonhatatlanul utoljára! 3 mérs. árakat: 5, 7.15, 9.15
Tel.: 12-32.
Közkivánatra **Bette Davis** a „Vénlány”
prolongálva!
Holnap: **PREMIER!** Egy eredeti szovjet orosz film, mely hatalmasabb, szebb, mint a **POLTAVA** Alexander Newsky

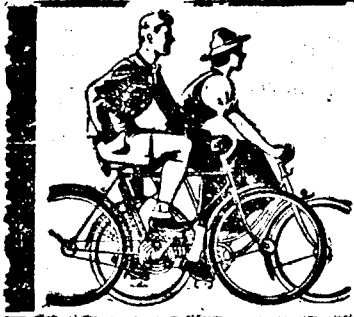

A HABZÓ FOGPÉP

Városi intézkedés 1940—41 évi kötelező községi, közmunka elvégzéséről, illetve megváltásáról

Aradváros polgármesteri hivatala az alábbi hirdetményt tette közzé: „A közigazgatási törvény és szabályzat 167-ik, a városi pénzügyi szabályzat 271-ik szakasza, valamint Timis-tartomány 7199—1940. számú rendelete alapján Aradváros felhatalmazást nyert, hogy az 1940—41-ben közmunkákkal elvégezzék a város körzetén az utjavításokat. E munka elvégzésére kötelezettek Aradváros összes lakói, 21 és 60 év között, a következők kivételével: kiskorúak, asszonyok hatvan éven felüli férfiak, betegek, munkaképtelenek, hadirokkantak, az 1877—78-as háború veteránjai, a falvak kiküldöttjei, premilitár-kiképzők, szolgálatot teljesítő katonák és főiskolai hallgatók. Ez a munka öt napot vesz igénybe, és azok, akik nem akarják, vagy nem tudják elvégezni, megválthatják napi 50 leiel. Azoknak, akik semmiképpen sem akarják a munkát elvégezni, napi 75 lei megváltást kell fizetniük. Betegek és munkaképtelenek értendőek azok alatt, akik nem képesek az öt napos munkát elvégezni. Mentessülnek a közalkalmazottak is, ugyancsak azok, akik nem laknak Aradon, csak ingatlan tulajdonosok itt.”

A fentieket nyilvánosságra hozzák azzal, hogy Aradváros azon lakói, akik a feltételek szerint kötelesek alávetni magukat a közmunkának és el is akarják végezni a munkát, valamint azok is, akik nem akarják megtenni ezt a kötelességet, 1940. április 30-ig írott nyilatkozatot kell, hogy adjanak a városháza 36-os számú szobájában (földszint). Akik ez időpontig nem jelentkeznek, azokra minden további nélkül 250 lei illetéket vetnek ki, miután a nyilatkozat meg nem tétele úgy tekintendő, mint a munka megváltásának hallgatóságos elismerése.

DEUTSCHLAND

utolérhetetlen minőségű kerékpár

Az összes modellek szenzációs olcsó árban kaphatók

Hammer Zsigmond és Fianál Arad,
Bulevardul Regele Ferdinand 27. szám.

Mozgalmat indít az aradi Kereskedelmi és Iparkamara az adórendszer egyszerűsítése érdekében

Tájékoztató értekezést rendezett a Kamara az új pénzügyi törvényekről

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hétfőn este hét órára értekezletre hívta össze a város kereskedő-társadalmát, hogy ismertesse az új pénzügyi rendelkezéseket és részletesen tájékoztassa az érdekelteket a szükséges teendő elvégzésének módjairól. A kereskedők zúfolásig megtöltötték a Kereskedelmi Testület nagytermét és nagy érdeklődéssel hallgatták végig a fontos közléseket.

Pacuraru Brutus, a kereskedelmi és iparkamara főtitkára nyitotta meg az értekezletet és közölte az összehívás célját, ami által azt igyekeztek elérni, hogy a kereskedőkkel megismerjék az új pénzügyi rendelkezéseket, az új törvényeket, amelyeknek ismerete egyformán mindenkinek fontos, s amelynek be nem tartása súlyos kellemetlenségeket, bírságokat vonhat maga után. Közölte Pacuraru Brutus, hogy fejkérésükre az aradi pénzügyigazgatóság részéről Fleseriu Sebastian és Nedela Corneli főellenőrök vállalták, hogy az értekezlet keretében a szükséges szakfelvilágosításokat és ismertetéseket megadják. Ezután Fleseriu Sebastian főellenőr nagy körültekintéssel részletezte az április 1-én megjelent törvényeket, amelyeket annakidején az Aradi Közlöny már részletesen ismertetett, majd a törvényeket, amelyeket a pénzügyi főellenőr román nyelven közölte, Falus Lajos dr. kamarai titkár magyar nyelven vázolta fel. Falus Lajos dr. egyébként a következőket mondta:

Falus Lajos dr. előadása

A pénzügyi jellegű törvények minden évben április elsején szoktak megjelenni. Az idei év törvénytervése a szokottnál is bőségesebb volt. A hivatalos lap április 1-i száma egész sereg új törvényi tartalmat, amelyek legfőbbje igen közelről érinti a gazdasági életet és így minden kereskedőnek és iparosnak saját érdekében áll, hogy azokat megismerje. Az idei törvények bonyolultabbá tették az adózási állapotokat. A gazdasági körök panaszai általában kétféle irányúak voltak. Egyrészt a legkülföldiebb törvények létesítései közterhet, olyanokat is, melyekről az adózó köztársaság nem is tudott. Az egyenes, adicónális és komplimentáris és proporcionális adókon kívül a különféle illetékek, bélyegek, járulékok úgy eszaporodtak, hogy sokan nincsenek már tisztában azzal, hogy tulajdonképpen milyen terheket kell viselniük. Ne értsenek féra igen tisztelt uraim, nem azt mondjuk, hogy a közterhek elviselhetetlenül súlyosak lennének nálunk. A panaszok nem az adók súlyossága, hanem a rendkívül bonyolult és állathatatlanság adózási rendszer ellen merültek fel. Az új adók bevezetése adórendszerünket még komplikáltabbá tette s az anyagi terheken kívül — amelyek ellen senki sem zúgolódik — megsokszorozta a kereskedők és iparosok írásbeli munkáinak a számát. Itt ráterek a panaszok másik oldalára: a mérhetetlenül eszaporodott írásbeli feladatokra. Az utóbbi évek törvényei és rendeletei a kereskedőkre és iparosokra sok írásbeli munkát róttak. Heti, havi, vagy egyéb időszaki jelentéseket, táblázatokat, kimutatásokat, nyilvántartásokat, regisztrációkat, adatszolgáltatásokat, készletbejelentéseket kell benyújtaniuk s mindez nagyon sok időt igényel.

Falus Lajos dr. ezután a 2 százalékos nemzetvédelmi illetékről szóló törvényt ismertette.

Ezután megemlítette, hogy ugyancsak a nemzetvédelmi alap céljaira a minisztérium fejemelte egyes árucikkék fogyasztási illetékeit. Ezek között tartoznak elsősorban a szeszes italok. Mindazok, akik ezek forgalmába hozatalával foglalkoznak, tartoznak április 20-ig bejelenteni a pénzügyigazgatósághoz az április 1-én birtokukban volt készleteket. Aradvárosában a bejelentések a pénzügyi gárdához, Str. Calvin 32. sz. alá adandók be, vidéken pedig az illetékes adóhivatalnál.

Azok a termelők, akiknek nincs ipalmérségi engedélyük, nem tartoznak bejelentést tenni, a felmerült illetékeket viszont akkor tartoznak lefizetni, amikor raktárakból nagyban adják készleteiket. Azok a termelők, akiknek zárt pajakközásra szóló vagy másfajta ipalmérségi engedélye van, tulajdonképpen ipalmérőknek tekintendők és mint ilyenek kötelesek a birtokukban lévő készletekről — a bort kivéve — bejelentést tenni. Minthogy április 1-től kezdve a borecet is egy leus illeték alá esik, ha három százalékos, keftő leus illeték alá a hat százalékos és négy leus illeték alá a kilenc százalékos, minden kereskedő köteles április 20-ig kimutatást beadni a birtokában lévő borecetről, megjelölve a mennyiséget literekben, külön-külön az egyes erős-ségű fokokról szerint. Az élesztő illetékét is felemelték kgr-ként 25 leiről 40 leire, ugyancsak bejelentendők az április 1-i készletek, az összes pékekre és vegyeskereskedőkre is fennáll ez a kötelezettség.

Ugyancsak felemelték az április 1-i törvények a petróleum termékek, a cement és a fémipari termékek fogyasztási illetékeit is. Akik tehát cementet és fémipari termékeket tartanak raktáron, akár nagybani, akár kicsinybeni kereskedők, kötelesek voltak április 10-ig — ezt a határidőt április 20-ig meghosszabbították — bejelentést tenni, amelyben feltüntetendő az április 1-i készlet.

Megemlítette még ezután a kivételes nyereségek megadóztatásáról szóló törvényt, amelynek értelmében, mindazok a kereskedők és iparosok, akik a pánta fixa kiencedik osztályánál magasabb osztályba tartoznak, tehát 100 ezer leinél magasabb adóköteles jövedelmük van, kötelesek kivétel nélkül április 20-ig jelentést beadni a pénzügyigazgatósághoz, vagy ahhoz az ellenőrző kerülethez, melynek területén a vállalat működik, az 1936—37. és 38-as év bruttó jövedelmének alapján, valamint az 1939-ben elért bruttó jövedelemről és az előző három év átlagos évi jövedelméről, valamint az 1939. év bruttó jövedelme között mutatókozó különbözet a kivételes adó alá esik.

A budapesti Nemzetközi Vásár a divat szolgáltatásban

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy ebben az évben április 26-án kezdődik a Budapesti Nemzetközi Vásár, amely ezúttal is 11 napig tart és május 6-án este zárul. Látogatói jelentős utazási és vízumkedvezményeket élveznek és már hétfőtől, április 15-től kezdődően ezekkel a kedvezményekkel utazhatnak Budapestre. A kedvezmények igénybevétele jogosító vásárigazolvány minden utazási és menetjegyjárodában bárki által megszerelhető, de megváltható a m. kir. követségen, illetve a magyar konzulátusokon is. Az utazásra és a magyar vízumbeszerezésére vonatkozó tudnivalókat a vásárigazolvány ismerteti még pedig a lehető leg részletebben.

Budapestben a Városligetben épülő vásárváros munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a jövőre már minden kiállítási pavillon s már a pavillonok belső kiképzése és berendezése folyik éjjel nappáttevő munkában.

A vas- és gépipar követeli magának a legtöbb helyet. Utána nagyságban és gazdagságban a textil- és divatcsoport következik. Érdekes és figyelemreméltó fejezetek megoldása hárul, ebben az évben a textil- és divatcsoportra. Ugy Németország, mint Olaszország, de Magyarország is új nyersanyagokat mozgósítottak és alkottak a divatipar szolgáltatásban. Közük nem egy egészen meglepő és praktikus újdonásot is kreáltak. Nem tudni még, hogy a vásáron résztvevő Olaszország, Jugoszlávia, Szlovákia Svájc, Törökország, Brazília

Közölte ezután az előadó, hogy megjejen a március 4-i árelenőrzési törvénynek a végrehajtási utasítása.

Amennyire a rendelkezésre álló idő megengedte, igyekeztem a gazdasági jellegű új törvények lényegesebb intézkedéseit megismertetni önökkel. Befejezésül még csak azt kívánom megemlíteni, hogy az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara, amely mindig arra törekedett, hogy a való élettel minél szorosabb kapcsolatot tartson fenn s lehetőleg távol tartson az intézménytől mindent, ami terméketlen és sivár bürokratizmus, nem csak a képviselőre bizott kereskedelmi és ipari érdekek védelmére, hanem az állam érdekét is véli szolgálni akkor, amikor akciót indít adórendszerünk egyszerűsítése, valamint a felesleges írásbeli munkálatok megszüntetése ügyében. Nem csak az önk munkája fog könnyebbé válni, hanem az állam ellenőrző munkája is lényegesen egyszerűbb lesz, ha a mostani ezertféle adó és illeték számát lecsökkentik és ha kizárólag olyan kimutatások benyújtását igényeljük, melyek a valóságnak megfelelő helyzetet tárják fel és amelyek összeállítására tényleges gyakorlati célt szolgál.

A kereskedő és iparos nem vonja ki magát sohasem, amikor arról volt szó, hogy a közért áldozatot kell hozni. De cserébe a hozott áldozatért, amelyeknek viselésében az összes többi foglalkozási ágak élén jár, joggal elvárhatja, hogy munkája éppen olyan megbecsülésben részesüljön, mint másoké, s hogy ne legyen szüntelen gyanúsításoknak, meghurcoltatásoknak, áljajánosításoknak kitéve. Arra kérjük önöket; ne veszítsék el a kedvüket. Tisztességgel és szorgalommal dolgozzanak tovább. Munkájukban mindig maguk mellett fogják találni a Kamarát, amely jogos érdekeiknek megalkuvás nélküli támogatója és védelmezője volt és változatlanul az is marad.

Tájékoztató felvilágosítások

A részletes előadás után Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnökének felkérésére Nedela Corneli főellenőr behatóan foglalkozott azzal, hogy mi értendő a bruttó nyereség fogalma alatt és a különböző törvényekkel kapcsolatos technikai magyarázatokat ismertette a megjelentekkel.

A megjelentek kérdéseire ezután különböző felvilágosításokat adtak a pénzügyi főellenőrök, valamint a kereskedelmi és iparkamara főtitkárjaival. Ezek során tisztázták, hogy az aggregált adó csak 25 évet betöltött nőtlen, vagy gyermektelen, elvált, valamint özvegy emberek kötelesek fizetni abban az esetben, ha évi nettó jövedelmük meghaladja a 30 ezer leit. Ugyancsak tisztázták a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi bélyegek használatának módjait is. Leszögezték, hogy a számlák összegében fel kell tüntetni a különböző bélyegeket is, kivétel képez a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi bélyeg, amely természetesen nem számítható be a számla végösszegébe.

A rendkívül tanulságos és fontos értekezlet végén Domán Sándor meleg szavakkal mondott köszönetet a pénzügyi főellenőrök megjelenéséért és szakszerű magyarázataikért, amelyekkel nagy szolgálatot tettek a város kereskedő társadalmának.

és Albánia milyen árucikkeket hoznak a vásár nemzetközi közönsége elé, de még a magyar textilipar alkotási sem ismeretesek, mert a gyárak éppen ezen a vásáron akarják azokat meglepetés-szerűen országvilágnak bemutatni.

Meglepetéseket tartogat a vásár látogatói részére a nőiszabóipar is. Maga a vásár gondoskodott arról, hogy egy a résztvevő országok, mint az egyes csoportok megfelelő kereteket között állíthassák ki árucikkeiket. Így teljesen külön és nagyszabású pavillonok épültek a textilcsoport részére is. A divatipar ezúttal is divatrevü-színházat kap, hogy reggeltől-estig tartó sorozatos előadásokon mutathassa be a maga legfrissebb kreációit.

Annak, aki a Budapesti Nemzetközi Vásár megtekintésére készül igen fontos tudni, hogy a vizumot idejekorán kell beszereznie a lakóhelye szerinti illetékes magyar külképviselet szervől, a magyar követségtől, vagy konzulátustól, ahová utlevélvel együtt az előzetesen megszerzett vásárigazolványt is be kell nyújtani. De igen fontos az a körülmény is, hogy az utazási és vízumkedvezményekkel legkésőbb május 6-án déli 12 óráig kell Budapestre érkezni.

CORSO: 9. 5. 7.15, 9.15 órakor
I. Norma Shaerer-rel az **Asszonyok**
II. STAN és BRAN-nal a **hősök**

Sebezhető-e a Maginot-vonal?

Az aláaknázás veszélye — Ellenállhatnak-e a Maginot és a Siegfried-vonalak betoneredői?

Az új háborút a nemzetközi sajtó joggal nevezte el a „meglepetések” háborújának, mert az utóbbi esztendő alatt, melynek több, mint a fele háborúval telt el, annyi meglepetés érte az emberiséget, amennyi több évszázad alatt sem fordult elő. A hadviselő felek kémei és különböző titkos szolgálataiban ebben a háborúban nem hosszú éveken keresztül előre összállított felvonulási tükörkifürkészésén török fejüket, hanem újabb és újabb meglepetések villámhárítói szeretnének lenni. Hiába fejlett a technika, hiába állnak megreven a Maginot- és Siegfried-vonalak, hiába tökéletesek a repülőgépek, a mágneses bombák — még mindig rejlenek valahol a sötét háttérben olyan titokzatos meglepetések, melyek döntő tényezői lehetnek a nagy összecsapásnak. És a világsajtó, de főleg a hadviselő felek sajtója, most azt tárgyalja, vajon honnan érik a szembenállókat újabb váratlan rajtacsapások. Szinte egyöntetűen azt állapítják meg, hogy a csodálatos tökéletességgel leépített betoneredítményeket éri majd támadás és itt merül fel a kérdés: milyen lehet az a módszer, amellyel a védelmi erődítmények ereje megbontható?

Aláaknázható-e a Maginot-vonal?

Bonaparte Napoleon ausztriai hadjárata során különösképpen kitüntette magát Jean Victor Moreau tábornok. Az egyik csapatszemle alkalmával Napoleon a tábornok sikereinek okát kutatta.

— Sire. — felelte Moreau tábornok — minden siker nyitja az, hogy nem szabad az ellenfél képességeit lebecsülni. Az igazi hadvezér mindig arra gondolt, mielőtt egy-egy csapatmozdulatot elrendel, hogy vajon az ellenfél erre az akcióra hogyan reagál majd?

Ezt az elméletet tette magáévá az a francia katonai szakértő is, aki nemrégiben annak a lehetőségét boncolgatta, hogy vajon a német hadvezetőség nem aknázza-e esetleg alá a Maginot erődítményt s így kísérli meg annak szétbontását?

A laikus erre a feltevésre azt mondaná, hogy fantasztikum. A dolog nem egészen így áll.

Világítsuk meg a kérdést haditechnikai szempontból. A tények a következők:

A modern haditechnika előtt semmi sem lehetetlen. A német alaposág és precíz számítás közsímet.

Az első világháború anyagpazarlásain okulva, a racionalizált haditechnika mérnökei már régóta kiszámították, hogy milyen hatalmas energiákat kellene elpazarolni abban az esetben, ha a haditechnika eddigi, illetve eddig ismert módjai szerint kísérnék meg a Maginot-vonal áttörését.

A betoneredítmények ellen nagy kaliberű mozsárgyúkat használnak. Lüttich, Namur, Verdun az első világháború idején akkor vált romhalmazzá, amikor a német 30 és felesek, valamint a nehéz 42-es mozsárgyúkat beépítették a német vonalak mögé.

A Maginot vonal azonban lényegesen más konstrukciója, mint ezek a fent említett erődök voltak. Elhelyezésük, beépítésük, rendszerük teljesen elütő.

Ennen ezért szó sem lehet arról, hogy nagykaliberű mozsárgyúkkal kezdjék meg a Maginot-vonal betörését. Nehézséget okozna az is, hogy a nagykaliberű mozsárgyú csövének belső vont része, amely a legkényesebb 20—30 lövés után kiég. A csöveget cserélni kellene, ami helyalkulálva ebbe még a lövedékek nagy értékét igen drága és a mai nversanyaghánv mellett kifizethetetlen mulatság lenne.

Kiszámították napiron, hogy ha nagyon szorgalmazták a dologot, a vonal két helyen belapulna, ezzel szemben olyan nagy mennyiségű lövedékszántort kellene zúdítani az erődítményvonalakra, amiknek ára lenne semmiképpen arányban a befektetett összegekkel.

A francia katonai szakértő tehát a következő kérdést veti fel:

— Hogyan oldaná meg mégis az áttörés feladatát racionálisan a német haditechnika? Mi a Maginot-vonalak megsebezhető pontja?

Minden emberi alkotásnak meg van a se-

bezhető pontja, a Maginot-vonalnak is meg van a sebezhető pontja — jelenti ki a francia katonai szakértő és

ez a sebezhető pont az, hogy a Maginot-vonal a földön épült: az a távolság, amely az első ellenséges vonalakról elválasztja 20—50—60 kilométer között váltakozik és a francia katonai szakértő nem találja lehetetlennek, hogy a német hadvezetőség már régen foglalkozik azzal az eszmével, hogy az erődítményvonalakkal szemben lévő legközelebbi általuk bírtokban lévő pontoktól megközelítse és aláaknázza a Maginot-vonalat.

A laikus azt mondhatná ellenetesképpen, hogy hogyan lehet a földalatti járatokat 20—30—50—60 kilométerig elvezetni? Nos a szakértő sze-

A robbanás esetleges hatása

A cél az, hogy a föld alatt elérjék a Maginot-vonal egy-egy kazamatáját és ezt rendkívül nagyhatású robbanószerszeggel aláaknázzák. A robbanóanyag elhelyezése után, miután lefektették már a robbantó kábeleket, a feladat nem más, minthogy visszafelé haladva betömjék a készített járatot, nehogy a robbanási energia a járatban visszafelé hasson.

A francia katonai szakértő szerint egy-egy robbanás elképzelhetetlen eredménnyel járna. A robbanóanyag energiája kilókné a föld testéből, mint valami vulkánus kitörés a Maginot-vonalnak aláaknázott részét. S elég, ha csak egy kazamatát sikerül légbe röpíteni. Abban a pillanatban a fölből kazamatákban a biztonságérzés nyomában megszűnik, mert ki tudja, hogy ezek a kazamaták nincsenek-e szintén aláaknázva? A robbanás ereje a demoralizáló hatásban nyilvánulna meg igazán.

A félelem-érzethen, abban, hogy már nincs semmi, ami védjen, mert ami megvéd az a valami sem fekszik teljes biztonsággal, teljes stabilitással a földben.

Igen sokan azt mondhatnák, hogy a föld alatt a járatokat kilométer hosszúságban nem le-

rint a Maginot vonal és a Siegfried vonal sem más, mint a földalatti járatok sok-sok kilométer hosszúságú szövevénye.

Lehetséges, hogy a német vezérkar az erre vonatkozó munkálatokat Karlsruhe, Zweibrücken, Forbach, Baden közelében, már a konfliktus kitörése napján, tehát a múlt év szeptemberében megkezdte. Lehet, hogy már két hónap óta dolgoznak a Rajna medre alatt azokon a földalatti járatokon, amikkel megközelítik a Maginot-vonalat. Ez a munka bármilyen nehéz is, de sokkal kevesebbet kerül, mint a fent említett eszeveszett bombázás.

het pontosan a cél felé irányítani. A francia katonai szakértő erre azt mondja, hogy az egész feladatban éppen ez a legkönnyebb.

A technika mai állása mellett az ember épp oly jól tájékozódik műszereivel a föld alatt, mintha csak teljes napiény mellett a föld felszínén végezne valamit.

Volna még egy ellenvetés, hogy a földalatti mozgást jelezniök kell más műszereknek is. A francia katonai szakértő szerint a Maginot-vonal valóban fel van szerelve ilyen műszerekkel.

az ellenség azonban a járatokat nem robbantásokkal építi ki, hanem kerüli az bármennyi időbe is, óvatos ásással, esetleg légsűrítéssel furók segítségével.

Mindez persze részletkérdés. A nagy hangsúly nem ezen van. A hangsúly azon van, hogy, ha sikerülne felrobbantani ilyenformán az erődítmény-vonal egy-egy szakaszát, annak erkölcsi hatása sokkal nagyobb lenne, mint a dologi.

Es ez már nem is meglepetés. Annyi minden történik az újságolvasó polgárral egy nap alatt, hogyha egy szép napon az összes diplomaták fondorlataikkal kiforgatják sarkaiból az egész világot, már az sem lepne meg senkit. (H. A.)

Varga Béla dr. unitárius püspök egyházi és iskolaügyekről tárgyalt Bucarestben

Cluj Kolozsvárról jelentik: Varga Béla dr. unitárius püspök nyilatkozott bucurestii tartózkodása alatt jefolyt tanácskozásairól, amelyeket illetékes kormánytényezőikkel egyházi, iskolaügyi kérdésekben végzett.

— A protestáns lelkészek államszegélyezésére vonatkozólag — mondta Varga Béla dr. unitárius püspök, — már hetekkel ezelőtt közölték a kultuszminisztériumban, hogy a protestáns egyházak az új költségvetési évben is az arányosított, fejemelt államszegélyt kapják. Most azt szeretnénk elérni, hogy a kisebbségi egyházak jelkészeinek államszegélyét egységesítsék a román egyházak jelkészeinek államszegélyével, ami még most, az emelés után is jóval magasabb, mint a miénk.

— Kértük meg, hogy engedje meg a kultusz-kormány, hogy a felekezeti iskolák ebben az évben is osztályonként ötven tanuló vehessenek fel s közbenjárásunkra megengedték egy évre, hogy a kisebbségi felekezeti iskolákban negyven tanuló helyett osztályonként ötven tanuló vehessen fel. Caliani kultuszminiszteri vezérigazgatót kértük, hogy ezt az engedélyt újabb egy évre hosszabbítsák meg. — A tanárok az új költségvetésben sem kapnak államszegélyt, a tanítók államszegélye pedig a régi marad. Ezt nem emelték fel.

Az unitárius egyháznak a 12 új unitárius felekezeti iskola felállítására vonatkozó engedélyt

még nem adták meg — bizottságokat küldenek a kérdés megvizsgálására s e bizottságok véleményése alapján dönt a kormány az iskolaengedélyekről. Ez ügyben felkerestük még Silviu Dragomir dr. kisebbségi minisztert is, akit kértünk, hogy a jelenkét kérés közül eddig visszautasított két kérést vizsgálják felül és jegyék újra tanulmány tárgyává. Másodsor arra is kértük, hogy sürgesse meg az új unitárius felekezeti iskolák megnyitásának engedélyét. Az engedélytől függ az építkezési munkálatok megkezdése, mert az új iskolákat új iskolaépületben szeretnénk megnyitni. Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter kérésünk értelmében ártít a kultuszminisztériumhoz és megsürgette az engedélyek kiadását.

Arviz Galati-on

Galatiból jelentik: A hétfőn egész nap dühöngött vihar orkányszerű erővel zúdult a vidékre, úgy hogy a szél a házak fedeleit leszakította, a villanypóznákat kidöntötte. A vihart követő hatalmas esőzés következtében áradás állott be és a Duna vize a védőgátak szintjéig emelkedett. A város egyes uccáiba behatolt a víz. Későbbi jelentések beszámolnak arról, hogy a Prut kilépett medréből.

Főadások kezdete: 5, 7.15 és 9.30 órakor. 8 órakor matiné olcsó helyárrakkal

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM: 20-10.

Tüneményes amerikai filmalkotás:

Vetélytársnők

Két nő harca egy férfiéért. — **Carole Lombard—Oary Grant—Kay Francis** Legújabb FOX hetihíradó! Legújabb harotéri események!

HIREK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-31. Működési cím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 . . . || Egy hónapra 70 . . .

Adjunk könyveket

az aradi magyar népkönyvtárnak!

Az aradi Magyar Népközösségi tagozat állg. né. hány bete szervezte meg a népkönyvtárat melyet nemcsak a magánosok előnédekezéséből, hanem a legmesszebbmenő áldozatkészséggel, vásárlások utján is gyarapított az a lelkes bizottság, amelyet nyugodtan lehet az aradi általános műveltségterjesztés és kultúra előbörének nevezni. Önzetlenül, átérezve a kezdeményezés végleten fontosságát vállalták a munkát: megszervezték egy olyan aradi magyar népközösségi könyvtárat, amely ingyenesen csillapítja minden társadalmi réteg szülőföldjének kulturális igényét.

Az aradi népkönyvtár most má' a tagok rendelkezésére áll. Azok is könyvhöz juthatnak, akik eddig keveset lehetőségek miatt könyvtelenek voltak lemondani a könyvvásárlásról. Az olvasó közönség jórésze a könyv-igényét leginkább a kölcsönkönyvtárak és választékos tárából elégíti ki. Azonban vannak olyanok is, akik a kölcsönkönyvtár aránylag csekély díját sem tudják fizetni — ezek hármennyre is elhárították a szellem egészségét csillapítani, nem juthatnak értékes, jó könyvekhez mert a könyvvásárlás pénzén csak vékony fizetekbe üntözték véres ablaktüzeteket, limonádé édességű romantikát és életmódszert találtak.

Most a legszegényebb is jó könyvhez juthat: a magyar népkönyvtár összeállításról gondoskodtak arról, hogy csak olyan irásmunkák kerüljenek a népkönyvtár olvasóinak kezébe, amelyek nemcsak szórakoztatva művelnek, hanem tájékoztatják a szellem látókörét is.

Érezze át mindenképp annak jelentőségét, hogy mit jelent a könyv s a népkönyvtár jelentősége. A gazdag könyvtár az olvasók lelki gazdagítását jelenti. — Éppen ezért, aki csak lehet, saját könyvtárát, ha csak egy könyvvel is — gyarapítsa az aradi magyar népközösség könyvtárát, amely az önkéntes adományok révén méltóképpen, hiánytalanul töltheti be mindig a hivatását: a kultúra, műveltség általános terjesztését! A könyvadományokat az aradi Magyar Népközösség Irodájába, vagy az Aradi Közlöny szerkesztőségébe juttassák el, ahol köszönettel nyugtázzák és gondoskodás tárgyát képezik, hogy az adományozott könyvek haladéktalanul a népkönyvtár révén a kultúra szolgálatába állhassanak.

A pápa kihallgatáson fogadta a francia szentszéki követet. Rómából jelentik: XII. Pius pápa szombaton hosszabb kihallgatáson fogadta a francia szentszéki követet.

Marta dr. királyi helytartó Bucarestben. Temesvári tudósítónk jelenti: Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap délelőtt Bucarestbe utazott, ahol felszivesz a királyi helytartó érkezésén. Ionescu Iuliu dr. Arad megye prefekusa elkísérte a királyi helytartót a fővárosba.

A Balkán-államok közötti nyersanyagforgalom. Bucarestből jelentik: A Balkán Szövetségi gazdasági tanácsának román tagozata Tabacovici elnöke alatt ülést tartott és foglalkozott a jövő hónapban összehívandó bizottsági ülés előkészítésével. Ezután behatóan foglalkozott a tagállamok nyersanyag-forgalmának és cseréjének kérdésével.

Eckhardt Tibor megérkezett Amerikába. Budapestből jelentik: A Manhattan gőzös, melylyel Eckhardt Tibor a magyar kigazdák volt vezére Amerikába indult, vasárnap érkezett meg Newyorkba. Eckhardt amerikai felolvasó-körutájával az amerikai sajtó is részletesen foglalkozik.

Újabb földrendések és áradások Törökországban. Isztambulból jelentik: A legutóbbi napokban újabb földrendések és áradások voltak Törökországban. Az Eufrates kiöntött és vízzel árasztotta el Elasis városát Keletanatoliában. Sivasban és Samsuriban erős földrendést észleltek.

Az osztalékok után fizetendő adó. Bucarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy az osztalékok után fizetett adók kivételével ugyanaz lesz, mint 1939-ben. Minden kereskedelmi és ipari vállalatnak 1940. április 20-ig be kell jelentenie a múlt évi osztalékot.

Szünetelnek a légvédelmi előadások. A város légvédelmi hivatal (MONT-iroda) közli, hogy a légvédelmi előadások újabb rendelkezésig szünetelnek.

Az állatkivitel alakulása. Bucarestből jelentik: Március hónapban Kürtös határállomáson keresztül 526 ökröt, 4830 sertést, 7000 szárnyast, Biharpüsnökin keresztül pedig 203 ökröt, 25 lovat és 263 sertést vittek ki Németországba, Constantia kikötőjén keresztül Palesztinába, Görögországba és Törökországba 1786 ökröt és 24 ezer szárnyast exportáltak.

Meghalt egy cigányprimás

Vasárnap este fél 9 órakor az egyik aradi külvárosi bogárhátú kis házban egy hegedű kettőt és egy szlv megszűnt dobogni, Zsiga Mita cigányprimás örök álmra hunyta le szemét. Megdermedtek és kihűltek kezei, melyek Kons'antínápolyban és Helsinkiben mutatnák a fiatalokat és itt Aradon oly sok felelhetetlen emléki óráit szerze azoknak, akik erőt, vigaszt keresnek a muzsikában. Kons'antínápolyban Almásy Péter és Helsinkiben, Baden-Badenben Nagy Károly aradi cigányprimásokkal húzta a főnök és finn előkelőségeknek a szén nótákat. Az aradi cigányzenészek az elhunytat saját halottjának tekintik és kedd déli, után fél 3 órakor a Felsőtemetőben örök pihenőre helyezik az öreg primást s ott utóllára muzsikaszóval bucsuznak attól, aki oly sokat muzsikált másoknak.

Szo

Pamfil Seicaru előadása az aradi Kulturpalotában. Vasárnap délután a Curentul című bucuresti-i napilap főszerkesztője, Pamfil Seicaru tartott előadást feltételezően előtt az aradi Kulturpalotában „Európa ma és holnap” címen.

Új fűszer- és csemegeüzlet

Értesitem az 1. t. vásárlóközönséget, hogy Str. Eminescu 6. sz. alatt a görög katolikus palotában (át:aróházi)

fűszer- és csemegeüzletet nyitottam. — Szíves pártfogást kér **RUSSU ILLES**

Vacsora Seracu Ioan tiszteletére. Az aradi Kereskedelmi Utazók Egyesülete vasárnap este Seracu Ioan elnök tiszteletére vacsorát adott, amelyen nagy számban jelentek meg az utazók és családtagjaik. Elsőnek Seracu Ioan szólalt fel, aki II. Carol királyt éllette, majd Friedmann Dezső saját verses köszöntőjét olvasta fel, nagy tetszést aratva. Ezután Hess Jenő alelnök szólalt fel, majd a köszöntőket Freund Ignác felszólalása zárta be, aki a fávöllevő celn elnöknek, Breban Ioannak üdvözletet tolmácsolta.

Főnyeremények a GOLDSCHMIDT-Bankban (Merour Colectura)

Az osztálysorsjáték 15-iki húzásán a Goldschmidt Banknál (Merour Colectura) a következő nagy nyereményeket nyerték: Lei 100.000-t nyert a 17069, 28148, 73162, 95956 és a 394140 sz. melléksorsjegy. A nyertesek között van egy aradi kereskedő egy aradi fakeskedő, míg a többi nyeremény négy vidéki látékos között osztlik meg. A legközelebbi húzás április 18-án lesz.

Saját kérésükre az aradi rendőrséghez helyezték a következőket: Cojoiu Ioan I. osztályú segédkomiszárt, aki eddig a szatmári rendőrségen működött, valamint Dreliciuc Ilie II. oszt. segédkomiszárt, aki eddig a chisinaui rendőrségen teljesített szolgálatot.

„Dal a szabadságról”

— Mit csinál azzal a fűrésszel?
— Csak dalokat komponálok...

Giurescu propagandaminiszter látogatása Cremonában

II. Carol király a román csillagrend nagykeresztjét adományozta Farinaccinak, a fascista párt főtítkárának

Cremona. (Rador.) Giurescu propagandafüglv. miniszter kíséretével vasárnap Cremonát látogatta meg. Itt lakik Farinacci miniszter, a fasiszta párt volt főtítkára és itt jelenik meg a Farinacci által alapított „Regime Fascista” című lap. A „Regime Fascista” szerkesztőségé előtt Farinacci üdvözölte Giurescut és a nagy tömeg római módon felemelt karral köszöntötte a vendégeket. Farinacci a fasiszta milicia tábornoki egyenruháját viselte és üdvözölte Giurescut megérkezése alkalmával, majd pedig barátságosan kezétfogott a miniszterrel és kíséretével, majd a könyvtár teremben Farinacci átnyújtotta Giurescu miniszternek a fasiszta forradalom történetéről szóló háromkötetes művét. A világhírű székesegyház meg látogatása után a városházán dezsóné volt. Farinacci a pezsgőnél szólásra emelkedett és köszönetét fejezte ki Giurescunak, hogy eljött Cramonába, ahol láthatta a fascizmus eredményeit. Kiemelte annak nagy jelentőségét, hogy a román kormány egyik jelentős tagja érkezett Olaszországba, hogy bizonyítsa azt a barátságot, amely Olaszország és Románia között fennáll.

Giurescu miniszter váfaszában a következőket mondotta:

— Rendkívül meghatottak engem és a velem levőket kegyelmességed hozzám intézett szavai. A múlt és a jelen is igazolja, hogy a két népet semmi sem választhatja el egymástól. Mi azt hisszük, hogy a régi összeköttetéseket még tovább kell fejleszteni, hogy még közelebb hozzuk erkölcsi és anyagi téren is nemzetünket. Felhatalmazva érzem magam arra, hogy az egész román nép nevében kifejezzem azt a csodálatomat, amelyet ön iránt, a fascizmus hőse iránt érzek. Engedje meg Excellenciád, hogy poharamat firtsem az olasz uralkodó és a Duce egészségére.

— Az a megtiszteltetés ért hogy közöljem kegyelmességed felséges uralkodónk megbízásával, miszerint a román csillagrend nagykeresztjét adományozta kegyelmességednek. Kívánom, hogy ezt az érdemrendet sok éven keresztül egészségesen viselje.

Emelkedett a zománczott edények ára. A nemzetgazdasági minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy az „Email-Union” kartell által forgalombahozott zománczott edények árát kilogramként 13 lelei emeljék.

18-án ismét húzás! Vásároljon egy szerencsés GOLDSCHMIDT sorsjegyet! (Colectura Merour)

A járásbíróság 1000 leire ítélte D. Klári kiskoru leányt, mert egy hét leies bélyeget használt állapotban ismét levélre ragasztott. A törvényszékhez fellebbezték meg a leánya hozzátartozói az ítéletet, a törvényszék a járásbírószági döntést megváltoztatta és a leánykát felmentette.

HA PESTRE UTAZIK, ne mulassza el a SMART Hatszertárt (IV. Bécsi-ucca 9.) felkeresni, ahol minden külföldi különlegességet megtalál. Az üzlet olyan, mint egy ékszerdoboz. — csillog ragvog tündököl

Eltűnt 19 éves fiatalember. Dékányi Ferenc. 6. Vanatori-ut 110. szám alatti lakos bejelentette az aradi rendőrségen, hogy István nevű 19 éves fia napok óta eltűnt szülei lakásáról. Az eltűnt felkutatására megindult a rendőri eljárás

Dr. Simon urologus és börgyógyász rendelkezését újból megkezdte, Str. Gh. Lazar 14.

Nem kapta meg a megígért új cipőt — öngyilkos lett egy 14 éves leányka. Megdöbbentő módon vált meg az élettől Kömüves Mihály, buzsáki, Ghiocelhor-uccában lakó munkás, 14 esztendőös Ilona nevű leánya. A fiatal gyermeknek szülei új cipőt ígértek. A megígért napra azonban nem tudták megvenni a cipőt, amelynek megvásárlása hétfőre maradt. Az érzékeny lelkű kisleány emiatt annyira elkeseredett, hogy a házuk padláján felakasztotta magát. Mire tették észrevették már halott volt.

Itt a tavasz! kerti butorok nagy takarításához kéfék, mindenféle kosarak legolcsóbban **Krebs és Moskovitz cégnél** Aradon, Strada Ioan Robu 2. szám, u. Neuman-ház

Biró Pál sikerült előadása a méhekről

A Magyar Népközösség aradvárosi tagozata ismeretterjesztő előadásainak sorozatában Biró Pál, az EMGE gazdasági felügyelője tartott tartalmas előadást a méhészetéről, a Gradiste-i (Mosóczi-telep) Katolikus Kör nagytermében. Az előadó, aki avatott ismerője a méhészetnek, szíves, élvezetes módon ismertette a méhek életét és nélkülözhetetlen tanácsokkal szolgált a méhészek számára. Előadása végén hosszantartó tapssal jutalmazták, majd Palágyi Jenő dr., a Népközösség elnöke és Lengyel István a városi tagozat nyolcadik kerületének vezetője üdvözlötte Biró Pál gazdasági felügyelőt, aki valóban pompás és szakavatott előadást tartott a méhészet kedvelőinek. Előadása végén meghívta az érdeklődőket zimándi birtokára, hogy a nyár folyamán az ottani méhészetben, a gyakorlatban is bemutathassa a méhészkötelelességeit.

Énekkari hangverseny az izraelita elemi iskolában

Vasárnap délután öt órai kezdettel kitünően sikerült iskolai ünnepséget rendeztek az aradi Zsidó Elemi Iskola kis növendékei. Ezalkalommal Igo Schaten tanár, a kitünző zenepedagógus által betanított 65 tagú, háromszólamú vegyesénekkari hangversenyzett az iskola dísztermében, melyet az érdeklődők százaival zsúfolásig megtöltöttek.

A hangverseny első száma három román dal volt, melyet az énekkar adott elő mély átérzéssel. Ezután Friedmann Pálma zeneanárnő két tehetséges kis növendékének, Schleifer Juditnak és Sternberg Noémának zongoraszólisták követték, akik Gretnanoff, Schumann és Couperin műveket adták elő nagy sikerrel. Az emelvényen ezután ismét megjelent az énekkar. Igo Schaten karnagy vezetésével és három dalt énekelt. A közönség nagy ünneplésben részesítette a kis énekeseket. Majd Epstein Tibor hegedűművész tehetséges tanítványának a második elemista Klausner Tibornak hegedűszólisták követték. A fiatal zenész hegedűjének húrjai Weber-, Mozart- és Dussek-művek csendültek fel. Az énekkar újabb sikeres száma gyönyörködtette a hallgatóságot. Singer István, Igo Schaten tanár határozott zenei készséggel rendelkező növendéke Haydn, Bach és Schumann műveit tolmácsolta. A királyhimnusz akkordjai zárták le a kitünően sikerült hangversenyt. A közönség színi nem akaró tapsal, óvációkkal ünnepelte a 3-14 éves gyermekek kórusát és a megelégedett szülők mosolyából kiolvasható volt, hogy ez az ünneplés főleg Igo Schaten tanárnak szól, aki másfél éves iskolai működése után meglepően szép eredményeket ért el.

A terem egyik sarkában, az ajtó mellett két hatalmas asztal állott, melyeken acélból készült remek-befaragott, modernformájú levélnéhezékek, levélbontók és játékok feküdtek. Assael Károly az iskola technikai műhelyének vezetője magyarázza a jelenlévő szülőknek, hogy ezeket a pompás kalapácsokat és késeket, szerszámokat kis tanítványai kézimunkaóráikon készítették, akik silány papír-kézimunkák helyett vasal és acéllal dolgoznak.

Végkiárusításból

len- és pamuivásznakat, kimaradt kiegészítőket lakásomon árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

A timisoarai katolikus püspökség az ingatlanaira kivetett egyenértékadó törlesztést kéri. Az aradi törvényszék ma tárgyalta a timisoarai római katolikus püspökség fellebbezését, amit 7200 lei egyenértékű adó kivetése miatt nyújtottak be. A pénzügyminisztérium a püspökség tulajdonát képező és Pacha püspök által használt konopi gazdaságra 7200 lei egyenértékű adót vetett ki. A püspökség ez ellen az aradi törvényszékhez fellebbezést jelentett be, mert a kultuszminisztérium határozata alapján a papság tulajdonát képező ingatlanok mentesültek az egyenértékadó jölről. Arra való tekintettel, hogy a püspökség fellebbezésében felsoroltakat nem ismertették a pénzügyigazgatósággal, a tárgyalást elhalasztották.

Tisztújító közgyűlés az aradi és megyei gyógyszerészeti kamarában. Vasárnap délután tartotta meg tisztújító közgyűlését az aradi és aradmegyei gyógyszerészeti kamara. Omescu Corneli elnöki megnyitójában ismertette az elmúlt 4 év szakmai eseményeit és közölte, hogy az alapszabályok értelmében a régi vezetőség lemond és a közgyűlésnek újabb négy évre kell vezetőiséget választania. A különböző jelentések megtétele után sor került az új tisztikar megválasztására, amely a következő: Neagos Sabin, Omescu Corneli, Káin Imre, Kálmán Lajos, Binkics Péter, Weisz Arnold, Molnár László. Az új tisztikar az első vasárnap tartott ülést, amely alkalommal sor került az elnök személyének, valamint a többi tisztségeket betöltők kijelölésére.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerész, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerész, Bulev. Reg. Ferdinand.
Dr. DICK gyógyszerész, Str. Mărăsești 1.

Egészségügyi hét Aradon. Aradváros polgármesteri hivatala közli a lakossággal, hogy az egészségügyi minisztérium rendelkezése értelmében április 18. és 28. között „egészségügyi hetet” tartanak és ezért rendeletileg köbelezik a város polgárait a fokozott tisztaságra és higiénára. A házak összes helyiségeit, udvarokat rendben kell tartani, a köz- és magánutakat ki kell tisztítani, a szemetet eltakarítani, nyilvános helyiségeket fertőtleníteni, valamint a koldusokat és az egészségügyi hatóságok által más összes nyilván tartott egyéneket megfürdetni. A fertőző betegségekben szenvedőket kórházba szállítják és általában mindent megtesznek a társadalmi betegségek csökkentése érdekében. Az összes ipari munkásoknak meg kell fürdeniük az egészségügyi hét alkalmával az illető vállalat fürdőjében. E rendelkezések be nem tartása súlyos következményeket von maga után az egészségügyi törvény 303-ik szakasza értelmében.

Az osztálysorsjáték április 15-i húzásának eredményei

Fősorsjegy. 1.000.000 lelt nyert a 78696 82110 és 87923 számú sorsjegy. 400.000 lelt a 3983 8276 9139 9421 41313 66939 71129 83555 85128 88181 sorsjegy. 100.000 lelt a 4089 4445 6795 7044 8220 8975 13413 14217 17069 24079 25217 28148 29445 32437 33736 34104 34760 41072 42163 43958 45184 47729 51252 53886 56490 56762 57916 60060 63052 64205 64513 64602 66660 67495 73069 73162 74219 76875 77439 79267 81739 82797 82902 83509 83591 83642 85472 87143 88962 91258 91681 93003 95956 98547 98727 99563 sorsjegy, míg 10.000 lelt nyertek a 079 114 395 403 682 végződésűek, 3.200 lelt a 70 és 54 számú végződésűek és 800 lelt az 5.ös végződésű sorsjegyek.

Melléksorsjegyek: 100.000 lelt nyertek a 104774 113757 115988 147588 152100 171611 179013 240240 240437 294762 312625 323824 332861 373600 394140 399438 443057 460919 474389 492641 számú sorsjegyek. 20.000 lelt a 101710 103827 104053 109737 112105 125553 127157 127320 132000 132754 133101 137723 143338 144561 145002 145664 146172 148301 168836 171282 172388 175505 184309 188949 189108 191434 193377 198557 198902 199379 202878 204096 216742 220120 224246 229992 231167 231831 233298 238203 246788 250447 251571 257876 259063 260932 281360 282027 287494 288114 292432 295836 296384 301215 304678 306582 310209 310933 313091 332417 346814 349218 349569 349574 349901 350095 351041 353506 363442 364796 369037 369916 370087 373600 381343 386531 389703 395376 408828 409088 418766 419617 424555 424849 430154 432319 433927 434282 422584 448202 450539 451044 461213 462779 464342 472119 477698 487575 487693 492839 494443 496726 sorsjegyek. Tízezer lelt a hivatalos lista szerint és 200 lelt a 017 081 095 125 129 138 172 188 226 316 417 419 438 501 522 598 610 688 724 820 846 862 883 940 983 számmal végződő sorsjegyek. (A közölt számokért nem vállalunk felelősséget).

A Szociális Misszió ápr. 18-án, d. u. fél 6 órakor a „Kolping” termében (Bratianu u. 2-4 sz.) kávédelutánt rendez, amelyre vendégeket ez uton is szeretettel hív. Háziasszonyok: Berilvojnő Vojtek Ilonka, dr. Boros Ernőné, Derecskey Károlyné és Domboráné Urbányi Kató.

Koszorúmegváltás. A Szeretotház javára koszorúmegváltás címen az alanti adományok felváltak be: Lantos József ravatalára: dr. Székely Aladár 100 lei. Schattelész Gizella ravatalára: Leipniker Salamon 200 lelt adományozott.

Jól sikerült iskolai ünnepség

A grádistel (Mosóczy-telep) magyar tanítványi állami elemiskola vasárnap délután négy órai kezdettel jól sikerült műsoros délutánt rendezett. Az összes szereplők tehetségük legjavát adták és közillik számosan egész kis színésznők és színészek. Az ünnepély színy anyagi, de annál nagyobb erkölcsi sikerrel zárult. Az apró növendékek folyékonyan és sugó nélkül (!) mondták szerepeiket. A műsoron román- és magyar nyelvű párbeszédok, szindarabok, valamint táncok szerepeltek. A szereplők névsora a következő: Kőműves Magda, Martin Aranka, Molnár Magda, Belezna Irén, Danó Julia, Sztankó Anna, Kun Erzsike, Susan Ilonka, Szabó Irénke, Sereş Joli, Sipos Ilonka, Kocsik Manca, Nyizsnyi Ibolya, Farkas Erzsé, Kovács Erzsé, Roza Julia, Pál Ilonka, Bura Róza, Faragó Amál, Márton Ilonka, Kőműves Rózsa, Flórián Gizi, Havrán Mária, Szilágyi Emma, Belezna Julia, Domokos Julia, Gulácsy Ilonka, Kovács Magda, Kása Julia, Rác Ilona, Ladányi Ilonka, Spacsek Vilma Szabó Klára, Tóth Erzsé, Kenst Jenő, Miklósi József, Fehér Ferenc, Kozma Béla, Mihók István, Czédli József, Szokán István, Tajts Mihály, Bodzán Ferenc, Wágner József, Márton Lajos, Kátrancs Dusan, Kiss István, Högye Károly, Tölcsér József, Horváth Gyula, Fröhner György és Pálfi Sándor. A szereplőkön kívül elismerést érdemel a tantestület, amely fáradhatatlan munkájával ismét hozzájárult a szegény növendékek ingyen étkezdéjének költségeihez. E hit keretében mond köszönetet egyébként az iskola vezetősége mindazoknak, akik akár pénzbelileg, akár természetben adakoztak a Mosóczi-telepi állami elemiskola magyar gyermekeinek ingyenes étkezdéje javára.

Közgyűlést tartott a Hellas sportegylet

Vasárnap délelőtt tartotta rendez évi közgyűlést az aradi Hellas-sportegylet. A közgyűlésen a tagok igen nagyszámban jeletek meg. Megnyitó beszédet mondott Botis Aurel dr., majd Székely Lajos dr. kegyeletjes szavakkal emlékezett meg az egyesület elhunyt elnökéről: dr. Moga Romujusról, akinek arcképe már az egyesületi terem falán díszíti. A megrázó gyászbeszédet a tagok állva hallgatták végig és gyászszünettel adóztak az elhunyt elnök emlékének. Kovács István titkár és Schwartz Armin pénztári jelenése után a közgyűlés megadta a felmenyit a vezetőségnek, majd sor került az új vezetőség megválasztására. A közgyűlés a hivatalos listát teljes egészében megválasztotta. Az elnöki tisztséget egy esztendeig Moga Romujus dr. iránti kegyeletből betöltetlenül hagyják. Az új vezetőség a következő: Aelnökök: Botis Aurel dr., Deac Paul mérnök, Székely Lajos dr. Titkár: Kovács István. Pénztáros: Schwartz Armin. Felügyelő bizottság: Dunca Carol, Kauten Lajos, Póttagok: Ban Gheorghe, Weissberger Gusztáv. Választmány: Baky Károly, Balázs Ernő, Farkas Sándor, Georgiedes Andor, Chirboan Augustin, Goldschmidt Lipót dr., Hendl Ödön, Hoizer László, Hönig István, Kárpáti József, Major Béla, Neuländer Andor, Németh István, Piláth Antón, Poilák József, Rosenstein Imre, Seracu Ioan, Weisz Andor, Weiszberger Marcelj.

Vasárnap tartották meg a grádistel (Mosóczy-telep) Szent József védnökségébe ajánlott római katolikus templom bucsuját, amelyre nemcsak az aradi hívek, hanem a külvárosi plébániák hívei is nagy számban vonultak fel. A külvárosi plébániák hívei körme netben vonultak a Mosóczy-telepi templomhoz, amelyben délelőtt 10 órakor nagymisét tartott Brunner Tibor minorita áldozópap. A Mosóczy-telepi templomban csu a legszebb és legáhatatosabb hangulatban folyt le.

A Tuberkulózis Elleni Küzdelem Egyesületének aradi fiókja április 17-én — határozatképtelenség esetén újabb meghívás nélkül április 24-én — délután 6 órakor tartja évi rendez közgyűlést a Str. Dr. Romul Veliciu 22. szám alatti helyiségében, melyre a t. tagok ezuton meghívomak.

Bisdorangu kivitelen, mérsékelt áron
női ruhák, kabátok, stb. készítenek
SARLOT SZALON Str. Bratianu
(Minorita-palota)
3-ik kapu, I. emelet

Kártérítést kér egy aradmegyei gazdálkodó elgázolt lovaiért. Farkas Miklós aradmegyei gazdálkodó kocsiját 1937. október 3-án az Arad-Brad között közlekedő motoros elütötte. A motoros halálra gázolta a gazda két lovat és ezért Farkas 26 ezer lei kártérítés megítélését kérte az aradi törvényszéktől. A törvényszék az ügyben a döntéshozatalt elhalasztotta.

NYILTEK.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Feleségemtől különváltan élek. Érte anyagi felelősséget nem vállalok.

Fritz-Réber

SZINHÁZ

„Játék a kastélyban”

Molnár Ferenc vígjátékának felújítása a Kamara Színház legközelebbi műsorszám

Az utolsó hónapban levő fell színházi idény soron következő darabja ismét irodalmi eseménynek számít. Ezuttal is Molnár Ferencnek, a nagy magyar írónak legbrilliansabb vígjátékát, a „Játék a kastélyban” című, hallatlanul szellemes darabot ujjlja fel. A prózai ensembel nagy igyekezettel készül a darab reprimé, amely pénteken este 9 órakor lesz. Jegyek már most kaphatók a színházi pénztárnál.

A Kamara Színház műsora:

Pénteken este 9 órakor: „Játék a kastélyban”. Molnár Ferenc egyik remekbeszabott vígjátékának felújítása, a prózai együttes felléptével.

SPORT KÖZLÖNY

Döntetlent érdemelt volna Rómában
a pompásan játszó román válogatott csapat

Olaszország—Románia 2:1 (0:0)

Róma, 35.000 néző. Bíró: Beranek (Bécs)

Szükség bizonyult a római pálya és sokszáz néző kinnrakodt a mérkőzésről, amely teljes egészében rászolgált a nagy érdeklődésre: végig élvezetes, sportszerű küzdelmet hozott. A román csapat nagy sikere, a minimális vereség és a játék alapján a döntetlen hivatkozott fejezte volna ki az erőviszonyokat.

Beranek sipjelére így állt fel a két csapat:

Olaszország: Olivieri — Pagotto, Ricci — Locatelli, Olmi, Compattelli — Biavati, Piola, Berioni, Demaria, Reguzzoni. Románia: David — Sferat, Lengher — Vințila, Juhász, Lupas — Bindea, Mihalescu, Barátky, Reiter, Gica Popescu.

Az olasz csapat támad a játék első perceiben, de az első helyzet csak a 12. p. adódik, amikor Reguzzoni tefutás utáni lövését a kapuléc tartja fel. Lassan a román együttes is belemelgszik és néhány remek támadást vezet, de Barátky két lövését Olivieri biztosan védi. A 28. p. Barátky—Reiter összjáték után az összekötő Gica Popescut teszi ki, a szélső egyedül rohan a kapu felé, de óriási helyzetből fölé vágja a labdát. Ezután változatosabb a játék, de a 44. p. újabb nagy helyzete adódik a román csapatnak: Barátky lövését a kapuvonajról vágja vissza Compattelli.

Barátky szerzi a vezető-gólt

A második féldő fergeteges román támadással kezdődik és a balszárny lendületes támadása után Gica Popescu jól iveli közepre a labdát és Barátky kapásból hálóba csuszítja a román csapat vezetőgóját (0:1).

Heves olasz támadás a válasz és két perccel később Piola megrugja Sferat, aki csak 3 perc múlva tér vissza, de látszik, hogy a rugás nyomát még viseli. A 16. p. megszületik az egyenlítő gól: keftős szögletrugás után hatalmas kavargás támad David kapuja előtt és Biavati közléről góloz (1:1). A küzdelem egyre hevesebb és néhány olasz játékos a megengedettnél keményebben játszik. David, majd Lupas kapnak rugást, de mindkettő tovább játszik. A 24. p. az egyre erőteljesebb olasz támadások a győztes gólt is megérlelik: Olmi átadását Piola fejével élesen továbbítja a román kapu sarkába (2:1). Davidnak még többiben van alkalmja képességeit csillogtatni, az eredmény azonban már nem változik.

Bírálat

Az olasz csapat hatalmas erőbedobással játszott. A védelem legjobbjai Ricci, de Olivieri is jól védett. A csapat és egyben a mezőny kimagaslóan legjobb tagja Olmi, a két oldalfedezet szürkén, de hasznosan játszott. A csatársorban a jobbszárny és Demaria voltak a legjobbak. A román együttesben a védelem ragyogóan játszott. David elére legjobb formáját játszotta, de a háttérdek is kitűnőek voltak. A fedezetsor, főleg szünet előtt, jól működött, talán csak Lupas volt valamivel gyengébb. A csatársorban ezúttal is Barátky volt a legjobb, kivül Bindea és Reiter érdemelnek dicséretet, utóbbi azonban gyakran és feleslegesen faultolt. Beranek általában jól bíraskodott.

Győztek az élcsapatok
a kerületi bajnokságban

Az alkerületi elsőosztályu bajnokságban mindössze három mérkőzés került lejátszásra, két mérkőzés pontjait pedig az Astra és az Ințelegerea játékosok szerezték. A lejátszott mérkőzések során úgy az Olimpia, mint a Crisana CFR győztek, előbbi érdekes küzdelem után, utóbbi megelégedés-szerű fölényei. A harmadik mérkőzésen a Titanus és az SGA megosztották a pontokat. A táblázat az alábbi:

1. Olimpia	16	13	1	2	55	13	27
2. Crisana CFR	15	12	1	2	47	14	25
3. Titanus	16	9	4	3	41	18	22
4. CAA	15	10	1	4	30	20	21
5. Astra	16	9	1	6	34	21	19
6. Tricolor	15	6	3	6	30	39	15
7. Unirea	16	6	3	7	26	35	15
8. SGA	15	6	3	6	29	26	15
9. Transilvania	15	5	2	8	25	23	12
10. Ințelegerea	16	8	1	10	26	40	11
11. Banaul (törölve)	16	2	—	14	9	59	4
12. Gaiana (törölve)	15	—	—	15	4	48	—

A mérkőzésekről a következőkben számolunk be:

OLIMPIA—UNIREA 4:2 (3:1). Az Olimpia a győzelmét megérdemelte. A győztes csapat góljait Bugar, Mihók és Uj (öngól) osztották, az Unirea góljait Truta szerezte. Bíró: Karjich.

CRISANA CFR—CAA 5:0 (5:0). A Crisana már szünet előtt bebiztosította győzelmét. Góljait Barbu I. (3), Barbu II. és Gligorescu lőtték. Bíró: Vostinar.

SGA—TITANUS 2:2 (2:0). Érdekes játék után reális döntetlen. Tóth és Kovács, illetve Magold (2) a mérkőzés góllövői. Bíró: Milancovici.

Arad az Unirea Kupa
négyes középdöntőjében

Az Unirea kupa elődöntői során Arad ellen Ploesti lemondotta a mérkőzést és így az aradi csapat játék nélkül a középdöntőbe jutott. Arad mellett Timisoara (Temesvár), Braila és Cernauti kerültek be. A három másik mérkőzés eredményei a következők: Cernauti—Chisinau 4:2 (3:1), Timisoara (Temesvár)—Oradea (Nagyvárad) 4:0 (1:0), Braila—Brasov (Brassó) 2:1 (1:1).

— **HETI MŰSOR.** Vasárnap az A) liga programja a következő: AMEFA—Unirea Tricolor, Ripensia—Rapid, CAMT—Gloria CFR, Venus—UDR, Juventus—Victoria, Sp. Studentesc—Carpati. A B) ligában a Gloria szabad, mert a visszalépett Sparta ellen játszana.

Meglepetések a B.-ligában
A Mica döntetlenül játszott, a Chinezul vereséget szenvedett

A nemzeti bajnokság B) csoportjában csontka forduló bonyolítottak le, miután a CFR Simeria—Gloria mérkőzés Siclovan válogatottsága miatt elmaradt, de ez a csontka forduló is meglepetést, sőt meglepetéseket hozott. A Mica saját otthonában is csak döntetlenül tudott mérkőzni a CFR T. Severin együttesével, a Chinezul pedig újabb vereséget szenvedett: ezúttal a Jiultól. Az Electrica nagy harc után legyőzte a Vulturii, a Minerul pedig játék nélkül szerezte a pontokat, a visszalépett Spartával szemben. A bajnoki táblázat így alakult:

1. Mica	14	10	1	3	32:11	21
2. Electrica	14	10	—	4	25:17	20
3. Minerul	14	9	1	4	21:14	19
4. Chinezul	14	8	—	6	32:27	16
5. Vulturii	14	7	2	5	20:20	16
6. Jiul	13	5	3	5	21:13	13
7. Gloria	12	5	2	5	29:25	12
8. CFR T Severin	14	4	1	9	17:32	9
9. CFR Simeria	13	2	2	9	9:21	6
10. Sparta	14	1	2	11	10:36	4

Mica—CFR T Severin 1:1 (1:0). Élénkíramu változatos küzdelem, megosztották a pontokat a csapatok. Körösladányi, illetve Nanu a góllövők.

Beszámolunk az alanti:

Electrica—Vulturii 1:0 (0:0). Kemény pont-harc után sikerült csak az Electricának győznie.

Jiul—Chinezul 2:0 (1:0). A Jiul jobban bírta az iramot és győzelme megérdemelt. Mindkét gól Videa érdeme.

O Egyéb B) ligás eredmények: U—SSMR 3:1 (0:0), Crisana—CS Tg. Mures 1:1 (1:0), Olimpia—Staruinta 5:1 (3:1), Cementul—Sodronyipar 1:1 (0:0).

O RUGBYBEN GYŐZÖTT ROMÁNIA. Bucarestiben Románia—Olaszország rugby-válogatott mérkőzést bonyolítottak le vasárnap, mely a román válogatott 3:0 aranyú győzelmét hozta. Mindhárom gólt Marculescu szerezte.

Győzött
a jugoszláv válogatott Bécsben

Jugoszlávia—Németország 2:1 (2:0)

Bécs. A mérkőzés 50.000 néző előtt folyt le az olasz Dattilo játékvezetése mellett és a kitűnően játszó jugoszláv együttes megérdemelten nyert. Glisovics és Wölfl góljaira szünet után csak Lehner révén tudtak válaszolni a németek és így a jugoszlávok győztek.

A Ferencváros nyerte
a magyar rangadót

Budapest. A magyar bajnokságban vasárnap rangadót bonyolítottak le és pedig a Ferencváros mérkőzött a Hungáriával. A Hungária volt a mérkőzés esélyese, tehát — a Ferencváros nyert. A vasárnapi forduló után a sorrend a következő: Hungária 31, Újpest 29, Kispest 26, Ferencváros 26, Törekvés 24, Elektromos 24, Szeged 23, Garama 19, Bocskai 19, Szolnok 18, Haladás 17, Taxikok 12, Kassa 12 pont. Beszámolunk a következő:

Ferencváros—Hungária 2:0 (1:0). Mintegy 30.000 néző előtt került lebonyolításra a mérkőzés, melyet a Ferencváros megérdemelten nyert meg. Az első féldő gólját a 6. p. szép összjáték után Finta szerezte, szünet után pedig az 5. p. Finta átadását Gyetvai értékesítette.

Bocskai—Taxikok 2:0 (0:0). A Bocskai győzelme nem vitás, Berecz (11-esből) és Turay II. szereztek a gólokat.

Újpest—Szeged FC 3:2 (1:1). Elektromos—Kassa 2:0 (1:0), Szolnok—Haladás 3:2 (2:2).

O Döntetlen a liga-válogatottak találkozója. A déli és nyugati liga-válogatott csapatok vasárnap Bucuresztben mérték össze erejüket és a mérkőzés 2:2 (1:1) arányban döntetlenül végződött. A déliek góljait Auer és Ploesteanu, a nyugatiakét Marksteiner (2) szereztek. Bíró Tica Ilescu.

TEKESPORT

Nincsen pontnélküli csapat
a bajnokságban

Az Infrătirea, a Tricolor és a Fortuna győztek a vasárnapi fordulón

A tekecsapatbajnokság negyedik fordulójára több meglepetésszámba menő eredményt hozott, így az általában váratlan vereségét, a Fortuna első győzelmét, mely annál inkább értékes, mert tíz emberrel vívta ki, végül a Metalurgistul súlyos veresége is váratlan volt. A tartalékcsoportok eredményei közül kiemelkedő a CAA nagyszerű teljesítménye. A vasárnapi mérkőzések eredményei a következők:

Fortuna—Transilvania 185:179. A Fortuna — két embere sportszerűlensége következtében — tíz emberrel állott ki és pompás játékban győzött a rapszodikusan játszó Transilvania ellen. A Fortuna 58+34+43+50-es meneteivel szemben a Transilvania 42+37+43+57-es meneteiket játszotta.

Fortuna: Măncuți I., Tóth, Albu, Măncuți II., Băthory, Lascu, Gligorescu, Nuver, Botka, Tamás. Transilvania: Faludy, Macskássy, Réfalvi, Tamás, Naschitz, Blum, Szabó, Fejes, Filimon, Sommer, Szuck, Hetzer. Erélyes bíró volt Tóth Jenő.

Fortuna B)—Transilvania B) 99:81. A kilenckilenc emberrel felálló csapatok mérkőzését erős küzdelem után nyerte a Fortuna.

Tricolor—CAA 197:189. Az új összeállítású atlétacsapat mélyen formája alatt játszva, érzékeny vereséget szenvedett a szintén nem a legjobb összeállításban felálló, de jól küzdő Tricolortól s ez a pontvesztésesség minimálisra csökkentette az atléták bajnoki reményeit. A Tricolor elég egyenletesen játszva, 44+51+43+59-es meneteiket teljesített míg a CAA bizonytalanokodását az elért 35+48+63+43-as menetek bizonyítják.

Tricolor: Zeich, Tóth Szirbusz, Gaál Varga, Tusz, Botos, Balla, Ferenczy, Rózsa, Bárány Román. CAA: Böszörményi, Blaskovits, Pewsek, Bardócz, Lengyel, Varga, Lészay Schneider, Turtueren, Wingeron, Török, Hejdrich, Ermesz bíró mintaszerűen vezette a mérkőzést.

CAA B)—Tricolor B) 204:131. A felerősített CAA tartalékcsoport pompásan játszva, fölényesen győzött, 54+44+43+63-as menetek után, míg a Tricolor 17+40+48+26-os eredményeket ért el. J6 bíró volt Terbanca.

Infrătirea—Metalurgistul 199:138. A tartalékos Infrătirea jó játékkal könnyen győzött a gyenge napot kifogó Metalurgistul ellen. Az Infrătirea 47+47+59+49-es meneteivel szemben a Metalurgistul 35+35+43+25-ös meneteiket játszotta. Infrătirea: Pascu, Hanga, Kiss, Dulian, András, Krebs, Filipas, Kertész, Böhm, Szakál, Fritz, Beuler. Metalurgistul: Ponta, Szilágyi, Hévízi Grosz, Tyahor, Szendrei II., Gregorik, Szendrei III., Iancu Szendrei I., Pop II., Vékus. J6 bíró volt Strzalka.

A tartalékcsoportok mérkőzését miután az Infrătirea visszalépett, a Metalurgistul B) egyedül játszotta le, mely alkalommal 153 fa eredményt ért el.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ujabb közbenjárásra készülnek a kiskereskedők a lisztforgalom ellenőrzésével kapcsolatos formások egyszerűsítése érdekében

Engel Gyulát választották újból az Aradi és Aradmegyei Kiskereskedők Szindikátusa elnökévé — Nagy érdeklődés mellett folyt le a Szindikátus közgyűlése

Iercan Nerva dr. nyújtja át a földmivelésügyi miniszternek a kiskereskedők emlékiratát

Általános érdeklődés mellett folyt le vasárnap délelőtt a Kereskedelmi Testület nagytermében az Aradi és Aradmegyei Kiskereskedők Szindikátusa közgyűlése Engel Gyula elnökletével. A közgyűlésen vendégekként megjelentek Iercan Nerva dr. országgyűlési képviselő, a Victoria takarékpénztár vezérigazgatója, Botiuc Alexa dr. volt polgármester, Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, Pacuraru Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, valamint Kelemen Gábor dr. ügyvéd.

A zsufolásig megtelt terem bizonyítéka volt egyrészt annak, hogy a kiskereskedők nagy érdeklődést tanúsítanak a Szindikátus munkája iránt, másrészt pedig sok olyan időszerű problémájuk van, a mely megoldásra vár.

Engel Gyula elnök évi jelentésében mindenek előtt kegyelettel emlékezett meg a Szindikátus elhunyt tagjairól: Crainic Miháiról, Kraicsovits Jánosról és Bródi Arnoldról, majd pedig a kiskereskedők általános helyzetét vizsgálta. Utalt arra, hogy a kiskereskedők helyzetében az európai események kieleződésekor jelentős változás állott be.

— A nagykereskedők hirtelen, egyik napról a másikra beszüntették a kiskereskedőknek nyújtott hiteleket, viszont úgy a falusi, mint a városi kiskereskedők saját vevőikkel ezt nem teheték meg, annál is inkább, mert hiszen vevőik jelentős része kis kereséssel rendelkezik. A kiskereskedő tehát ugyanakkor, amikor régi számláit ki kellett fizetnie és készpénzért kell új árukat beszereznie, ugyanakkor saját vevőivel szemben legnagyobb részt arra kényszerült, hogy a régi hitelezést fenntartsa.

Az elnöki jelentés

Megemlékezett ezután az elnöki jelentés arról, hogy az utóbbi hónapokban megjelent törvények különböző új formások teljesítését tették a kiskereskedők számára kötelezővé. Nehézséget okoz az is, hogy az üzlekedés elleni törvény végrehajtása például nem történik mindenütt egységesen. Aradon az említett törvény által megkövetelt bejelentéseket három, a megye egyes községeiben 5, Fakertben pedig 9 példányban kéri a községi előljáróságok.

— Ami a bírságokat illeti, megállapítható, hogy azokat a legtöbb esetben tulajdonképpen nem is árdrágításért, hanem bizonyos formások elmulasztásáért vetették ki. A nemzetgazdasági miniszter ur a közelmúltban kijelentette, hogy nagyra becsüli a kereskedők munkáját és a kereskedőket a maga részéről támogatni akarja. A pénzügyminiszter ur viszont azt jelentette ki, hogy meg akarja óvni az adózókat a felesleges végzásoktól. A miniszter urak jóindulatáról meg vagyunk győződve, de kíváncsiak volna, hogy ezt a jóakaratot ne csak a miniszter uraknál, hanem a törvényeket és rendeleteket végrehajtó közegekben is tapasztaljuk és az ellenőrző közegek ne vegyenek fel kihágási jegyzőkönyveket olyan esetekben, amikor a hibák láthatólag nem rossz akarathól történnek, hanem figyelmeztessék a kereskedőket a hibára és jegyzőkönyvet csak akkor vegyenek fel,

ha a kereskedő bebizonyíthatóan árdrágítást követett el. Szindikátusunk ilven értelembe felterjesztést is tett ez ügyben. Évek óta hangoztattuk, hogy nagyon súlyosnak mondható kötelezettség hárul a kis kereskedőkre, amidőn az év folyamán újabb és újabb, változó rendelkezések lennek életbe a számlákra, szállítási szerződésekre, fizetési bizonylatokra stb. alkalmazandó okmány- és repülőbélyegekre vonatkozóan. Az említett rendeletek között a kevés iskolát végzett kiskereskedő alig-alig tájékozódhat, ugyanakkor pedig bármely mulasztás vagy a bélyeg téves alkalmazása súlyos bírságot von maga után. Hogyan igazodjék el a kiskereskedő az illetékek és bélyegek alkalmazásának és ezek fizetését határidejének utvesztőjében? Ezért kötelesek nekünk tartottuk, hogy tagjainkat állandóan tájékoztassuk az új rendeletekről, figyelmeztessük őket az esedékes határidőkre, sőt külön tisztviselőt alkalmaztunk, aki havonta felkeresi minden egyes tagunkat és ő maga ellenőrzi, hogy a tagok eleget tettek-e törvényes kötelezettségeiknek, mulasztás esetén pedig figyelmezteti őket a bírság megelőzése végett.

A jelentés ezután részletesen beszámolt a Szindikátus különböző akcióiról és hangsúlyozta, hogy ebben a közérdekű munkában a Szindikátus mindenkor a Kereskedelmi és Iparkamara támogatását élvezte. A közgyűlés az elnök előterjesztésére jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a Kereskedelmi és Iparkamara összes vezetőségi tagjainak, nemkülönben Pacuraru Brutus kamarai főtitkárnak, Trailescu Ionel dr. és Falus Lajos dr. titkároknak.

Külön emlékezett meg a jelentés a lisztregiszterek körül indult mozgalomról. Emlékeztetett arra, hogy április elsejei hatállyal új lisztregisztert tettek kötelezővé. Ez

az új regiszter számos új formáság teljesítését tette kötelezővé a kiskereskedők számára.

Az új rendelkezés értelmében minden kiskeres

Megválasztják az új vezetőség tagjait

A választás után Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkár emelkedett szólásra és a következőket mondta:

— Annak a jelentésnek értékét, amelyet Engel Gyula felolvasott, teljes jelentőségében csak mi tudjuk felbecsülni, akik naponta szemtanúi vagyunk annak a hasznos tevékenységnek, amelyet a Szindikátus 69 éves fáradhatatlan elnöke a kiskereskedők érdekében kifejt. Joggal mondhatjuk, hogy nincs még egy város, mint Arad, ahol oly kevés lenne a kiskereskedőkre kivetett bírság. Ez az öröndetes körülmény pedig elsősorban az Engel Gyula által vezetett kiskereskedői szindikátus munkálának köszönhető, amely elsősorban azt tartja céljúl, hogy a bajokat, a kihágási jegyzőkönyveket, a bírságokat megelőzze. Kötelességet vélek teljesíteni, amikor ezért a munkáért a kereskedőtársadalom nevében itt köszönetet mondok Engel Gyulának.

Engel Gyula meghatott hangon köszönte meg az iránta megnyilvánult bizalmat, majd megejtették a választást:

Elnök: Engel Gyula. Társejnök: Lapuşca Teo-

kedő köteles bármilyen kicsiny liszteladásról is fizetési jegyzéket kiállítani, este pedig ezeknek a jegyzékeknek alapján összesített számlát készíteni, ezt felülbélyegezni, másnap pedig az összesített számlával az adókerületnél jelentkezni és ott a már előző nap eladott és 24 órával azelőtt elszállított lisztre szabadforgalmi jegyet kérni.

Az esti összesített számlák bélyegilletéke, valamint a forgalmi jegyek iránti kérvényekre naponta ragasztandó 10 letes bélyegilleték olyan költséget jelent a kereskedők számára, hogy ilven körülmenyek között ráfizetnek a liszt eladására.

Ami a falusi kiskereskedőket illeti, a miniszterium tudvalevőleg már régebben mentesítette őket a fenti formások alól azon esetekben, amikor egy személynék nem adnak el többet 5 kg. lisztnél.

A Szindikátus a Kereskedelmi és Iparkamara után a földmivelésügyi miniszteriumot a fenti formások egyszerűsítésére és a régi lisztregiszter visszaállítására kérte, a miniszterium azonban ennek a kérésnek nem tett eleget, arra való hivatkozással, hogy a városi kereskedők tudnak írni és olvasni, az irásbeli munkát pedig elvégezhetik, az államtól azonban fontos pénzügyi érdekek fűzik ahhoz, hogy az említett formásokhoz ragaszkodjék.

Több kereskedő a fenti kérdés tárgyalása során hangsúlyozta, hogy ilven körülmények között a kiskereskedők számára nem fizetődik ki a liszt árusítása.

A közgyűlés újabb közbenjárást határozott el az ügyben

és értesülésünk szerint Iercan Nerva dr. képviselő nyújtja majd át Ionescu-Sisestii földmivelésügyi miniszternek a vonatkozó emlékiratot.

Az új költségvetés megszavazása

Az elnök ezután közölte, hogy az elmúlt év folyamán 258 új tag lépett be, 66 tag lépett ki, a jelenlegi taglétszám 704. Bejelentette az elnök, hogy a meggyarapodott munkára való tekintettel szükségessé válik egy új tisztviselő alkalmazása, valamint a Szindikátus iródnak az helyiségbe való költöztetése. Ez többletkiadást igényel és erre való tekintettel a közgyűlés megszavazta a tagdíjak havi 10 lejellel való emelését.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt megadta, majd pedig az új költségvetést megszavazta. Ezután került sor a tisztújításra. Frankl Géza elnökletével Hegedüs József és Roscu Pavel tagokból álló jelölő bizottságot küldtek ki, majd pedig a közgyűlés vezetését Juhász Gábor korábbi elnök vette át. Javaslatára a közgyűlés egyhangulag Engel Gyulát választotta újból a Szindikátus elnökévé.

Főtitkár: Zöldy Ernő. Titkár: Popoviciu Ioan. Jegyző: Rosca Pavel. Főügyész: dr. Kelemen Gábor. Ügyészek: Ciumpija Petru dr., Szentiványi Elek. Pénztárnok: Dogmanov Gheorghe. Ajátókegondnok: Garlaţy Andor. Választmányi tagok: Branda Atanasie, Cişescu Ioan, dr. Eles Géza, Kurzweil Arthur, Hollerbach János, Gerbner Lázár, Leuchtmann Jenő, Rusu Ilie, Neuländer Ferenc, Piti Petru, Pauţiu Paun, Halic Stefan, Mencer Jenő, Redis Pavel, Schwartz János, Sejejan Pavel, Bolváry Gyula, Kovács József. Póttagok: Antonie Dimitrie, Bozsejovszki Sándor. Felügyelő bizottság: Lian Sándor, Krausz Gábor, Pecican Dimitrie, Wagner Béla.

Kerületi elnökök: Braiţ Simion (Körösbökény), Lövy Mihály (Kisjenő), Poleac Gheorghe (Csermő), Zimmermann József (Komjós), Tugudean Moise (Kürtös), Weiszberger Adolf (Honcso), Terentiu Vajer (Galsa), Friedmann József (Halmagy), Rosi Anton (Borosjenő), Messer Márton (Mácsa), Gubariu Alexandru (Nagylak), Mencer Antal (Radna), Peţkov Milan (Pécska), Scherer Károly (Szentanna), Leib József (Szentmáton), Zehé István (Világos), Tapos Stefan (Székudvar), Zubriczky József (Simánd), Ponta Gheorghe (Tótvarad).

Kilencszázalék a folyó költségvetési évre az építési vállalkozók adókulcsa

A pénzügyminiszterium körrendeletet juttatott el az egyes pénzügyigazgatóságokhoz és ezekkel közölte, hogy a vállalkozók adóját nem vitelezik át a folyó költségvetési évre, hanem az idén is azt a rendszert alkalmazzák, amelyet 1939. április elsejétől léptettek életbe, vagyis azt, hogy a vállalkozók külön fizetnek minden egyes vállalkozási szerződés után adót. A miniszterium közlése szerint a központi pénzügyi bizottság ezt az adókulcsot 1940. április 10-iki ülésén az 1940-41-es költségvetési évre 9 százalékosan állapította meg. Ezen az állami egyenesadón kívül a vállalkozók külön 7 százalékos illetéket fizetnek

a nemzetvédelmi alapra, míg a főbb esedékes illetékek a következők: 2 százalék a megye részére, 2 százalék községi illeték, 3 százalék az egészségügyi alap javára, 1 százalék a kereskedelmi és iparkamara, 1 százalék a kereskedők nyugdíjalapja javára és 2 százalék utadó. Mindezekhez járul az egyenesadótörvényben közölt táblázat szerint az úgynevezett „supracota.”

Az illetékeket le kell fizetni mindazon vállalkozásokból eredő jövedelmek után, amelyeket az építkezési vállalkozók 1940. április elseje után hajtanak be, függetlenül attól, hogy a vállalkozási szerződést mikor kötötték.

Angelescu nemzetgazdasági miniszter Baia-Maren

Satmar-Szatmár. Angelescu nemzetgazdasági miniszter Baia-Mare (Nagybánya) érkezett. Látogatása kapcsolatos azzal a kormányrendelettel, amelynek értelmében az aradi-erdélyi állami bányákat magánrésztársaságokká alakítják. A rendelet következtében az összes állami bánya és kohászati alkalmasítottak elveszítik állami tisztviselői jellegüket és a törvényben csak mint magánalkalmazottak szerepelnek.

A baia-marei-nagybányai aranybányákat és kohókat „Societate de Aur” név alatt tömörítették egy magánrésztársaság keretein belül. A részvényeket kizárólag az állam bírhatja. Angelescu miniszter Gherman igazgató társaságában érkezett Baia-Marera-Nagybányára, aki az új részvénytársaság legelső igazgatója. Az üzemek átvétele után a miniszter és az új igazgató fogadták az alkalmazottakat küldöttségeit, akik azt a kérést terjesztették eléjük, hogy szeretnék jogukat továbbra is biztosítani.

A napraforgó-magok bejelentése

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a Mon. Of. 1940. évi 11. ikt. 87. számában megjelent 792. számú minisztertanács-jegyzőkönyv zárta a jelentősebb napraforgómagkészleteket, kivéve a termelőknél levő készleteket. A napraforgómag felhasználásához a nemzetgazdasági miniszterium előzetes engedélyére van szükség. A Mon. Of. 1940. évi 13. ikt. 89. számában megjelent 5612. sz. nemzetgazdasági miniszteri határozat értelmében pedig a zárt napraforgómagkészletek tulajdonosai kötelesek április 20-ig aláírt levélben közvetlenül a nemzetgazdasági miniszteriumhoz bejelenteni a birtokukban levő mennyiségeket. A zárolás 1940. július 1-ig tart, időpontig a novényi olajok eladási irodája köteles a zárolt, vagy bejelentett napraforgómagmennyiségeket megvásárolni. A vételár 85.000 lei vazononként, az egész országban. Ez az ár a 42 kilós fajsúlyú és legfeljebb 5 százalék idegen anyagot tartalmazó magra vonatkozik.

MEGKÖNNYÍTIK A TENGERIKIVITEL LEBO- NYOLITÁSÁT. A külkereskedelmi miniszterium átiratban értesítette a pénzügyminiszteriumot arról, hogy a kivitelre kerülő tengeri szállítása rendszerint késedelmeket szenved, mert a tengeri nedvesség miatt megállapítása sok időt vesz igénybe. Erre való tekintettel a vámhatóságok utasítást kaptak, hogy miután a tengeri szállítmányokból a nedvességes ívek megállapításához szükséges mintákat kivették, a szállítmányt engedjék tovább, ugyanakkor azonban az exportáló cégeknek nyilatkozatot kell tenniük, hogy átadják az árkülbövezet devizákban, abban az esetben, ha később megállapítást nyer, hogy a kivitt tengeri jobb minőségű volt, mint amilyent a kivittel engedély feltüntetett.

A Consum legújabb száma a jubileus év keretében a vasipar huszesztendős fejlődéséről számol be részletes statisztikai adatokkal. Az elmúlt hét jelentős tranzakcióról a következő cikkek számolnak be: Hatvanötmillióra emelt részvényárát az Irti textilgyár. Száz vagon faragott fát exportál Románia Magyarországra, pengő ellenében. Kötőrozák a bucaresti értekezlet után a nagyváradi Élelmiszer és Vegyipari Rt. részvényeit. Husz százalékos rentabilitást mutat a Romano-Americana petroleumnálvállalat mérlege. A Clădirea Românească építővállalat száznyolcvanmillióra növeli részvényárát. Megkezdtek a Filana kammgarn-fonóüzemének szerelését. Májusban kezdik meg a régi postatakarékbetétek kifizetését. Május 10-től tízenöt százalékkal emelkedik az áruszállítási tarifa. Ismerteti a Consum legújabb száma a termelés fokozásáról és az árak ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtási utasítását. Közli a legújabb közszállítási árjelzéseket, a nemzetközi pénzügyi közlemények legújabb híreit, a vezető iparvállalatok mérlegeredményeit, újabb részvénytársasági alapításokat. Kérien mutatványsszámot a kiadóhivatalától: Kolozsvár, Str. Regina Maria 48.

Szakértő-bizottságot létesítettek a köz-munkaügyi miniszterium mellett. Gáurguru köz-munkaügyi miniszter a miniszterium mellett szakértő bizottságot létesített Ionescu mérnök vezetésével. A bizottság megalakulásakor a miniszter beszédet mondott a általános vonalakban megjelölte a bizottság működésének feladatát. Hangsúlyozta, hogy az utépítéseknek kétségtelesen az utak ellenállóképességére kell fordítani a főszólt, megfelelően a gazdasági érdekek és a forgalom élnökségének. Egységes műszaki irányelvek megállapítására van szükség. A bizottság tevékenységétől várják a kormány utépítési programjának minél teljesebb megvalósítását.

A BAB ÁRÁK MEGÁLLAPÍTÁSA. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a Mon. Of. 1940. évi 11. ikt. 87. számában megjelent 7102. számú nemzetgazdasági miniszteri határozat a bab árát a nagybani kereskedelemben 10.000 kgr.-ként 160.000 leiben, a kicsinybeni kereskedelemben 180.000 leiben állapítja meg.

Eladott aradi ingatlanok:

Institut de Credit si Pastrare al Comerciantilor din Arad eladott a Rozer-dűllőben egy 176 négy- szögöles telket 17.000 leiert Dienes Matei és nejeinek — Jugu Constantin és neje eladták a Str. Zorobantilor 241 négy- szögöles telket 150.000 leiert Motiu Péterné- nek. — Gábor Traian és neje eladták a Pova-dűllőbeli 5 és félholdnyi szántót 162.000 leiert Cheveresan Petru és nejeinek. — Mandl Árpád és neje eladták a Str. Rahovei 88. sz. házat 190.000 leiert Mánva Lajos és nejeinek. — Cassim Abdulah és társa eladták a Calea Saguna 204. sz. házat 80.000 leiert Lepa Aurora és társának. — Wesser Károly és neje eladták a Rozer- dűllőbeli 200 négy- szögöles telket 12.000 leiert Bencsik Vince és nejeinek. — Mihok József és neje eladták a Str. Rahovei 78. sz. házat 80.000 leiert Albu György és nejeinek. — Bucatos Axente eladta a Rozer-dűllő- beli 270 négy- szögöles telket 55.000 leiert Straub Antal és nejeinek. — Özv. Szücs Gáborné eladta a Str. Surorilor 27. sz. 140 négy- szögöles telket 90.000 leiert Pántos Mihályné és társának. — Burnácz Milán el- adta a Szent Pál-dűllőbeli 6 holdnyi szántót 280.000 leiert Burnácz Miliuomak. — Kondorossy Kálmáné el- adta a Str. Remus 270 négy- szögöles telket 50.000 leiert özv. Farschang Györgynének. — Dán Mária el- adta a Str. Aprodul Purice 46. sz. házat 70.000 leiert Jugu Constantin és nejeinek. — Gelz Ecaterina el- adta házat 460.000 leiert Mandl Árpád és nejeinek. — Reinhardt János és neje eladták házukat 200.000 leiert Arady Olgának. Prisztavoc Pavel és neje eladták a Str. Lae Barna 10. sz. házat 180.000 leiert Kiss József és nejeinek. — Herold József és társa eladták a Prohászka-dűllőbeli 23 holdnyi szántót 550.000 leiert Engelhardt Mihály és nejeinek. — Pászok Sofia el- adta a Gai Str. Bisericii 39. sz. házat 15.000 leiert Jivanelov Milannak. — Garai Istvánné elaiándkozta a Calea Saguna 180. sz. házat 100.000 lei értékben Ga- rai Zsuzsánnának. — Hara Todor eladta a Str. Ovula 18. sz. 108 négy- szögöles telket 25.000 leiert Berzován János és nejeinek. — Banca Ardeleana S. A. R. Cluj eladta a Str. Mărăsesti 39. sz. házat 12.000 leiert Bar- tos József és nejeinek. — Gutzjahr Mihály eladta a Brűnek-dűllőbeli 6 holdas szántót 240.000 leiert Ap- ponyi Gyula és társának. — Ursitz Gusztáv és neje eladták a Str. Badea Carlan 30. sz. házat 220.000 lei- ért Gál Bernátnének. — Stan Gheorghe és neje elad- ták a Str. Oituz 37. sz. házat 350.000 leiert Cioban Gavril és társának. — Szabó Sándor eladta a Birkás- dűllőbeli 178 négy- szögöles telket 50.000 leiert Spanyur András és nejeinek. — Feier János Péterné elad- a volt Stiveg-u. 7. sz. házat 275.000 leiert Marin Ilie és nejeinek. — Trisin Clementina eladta a Nagy-lejelő- dűllőbeli 1306 négy- szögöles szántót 30.000 leiert Gye- nes István és nejeinek. — Tóth Andrásné eladta a Szent Pál-dűllőbeli 1340 négy- szögöles szántót 20.000 leiert Sági Mihály és nejeinek. — Cărăcăleanu Elena és társai eladták a Calea Victoriei 9. sz. 158 négy- szögöles telket 60.000 leiert dr. Felea Mironnak. — Condorache Tanasache és neje eladták a 214 négy- szög- öles telket 18.000 leiert Joó Károly és nejeinek. — Milovan Ilona eladta a Str. Rahovei 70. sz. házat 164.500 leiert Traiță Nicolae és nejeinek. — Constanti- nescu F. Nicolae eladta a Str. Mărăcina házat 250.000 leiert dr. Dukesz Géza és nejeinek. — Adelmann Antal és neje eladták a Str. I. Ciordas 225 négy- szögöles tel- ket 150.000 leiert Spirescu C. Mihailnak.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

Az állattenyésztő egyesületekről

Múlt vasárnapi közleményünket azzal végeztük, hogy egy tenyészállat átöröklő képességének kisebb, vagy nagyobb fokát egész- vagy féltestvérei vizsgá- lata alapján tudjuk legbiztosabban megállapítani.

Erre azonban az egyes vevő nem képes. Kinek van annyi ideje, hogy mindezeket a testvéreket fel- kutassa és szavahihető adatokat szerezzen fejlődési és hasznosítási adataikról?

Mindezeknek az átöröklési adatoknak vizsgálata és állandó nyilvántartása csak egy korszerűen mű- ködő állattenyésztő egyesület útján valósítható meg. Egy ilyen egyesület feladatai a következők:

Mindenekelőtt kiválasztja és megjelöli fülbevalók- kal vagy más módon azokat a nőtény állatokat, ame- lyek eléggé fajtisztáknak és értékeseknek látszanak arra, hogy a község tenyésztését előbbrevigyék.

Ezeket az állatokat osszák be azután a legérté- kesebb apaállatokhoz.

Ezeknek az értékes apaállatoknak beszerzése, a szakszéri tartásukra és használatukra való felügye- lés is egyik legfontosabb egyesületi feladat.

Az apaállatok mellett pontos fedeztetési jegyzé- ket vezet, amelyből a származás teljes bizonyosság- gal megállapítható.

Ezeket a származási adatokat valamint az utó- dok fejlődési sulyadatait (időközönkénti leméréselés alapján), továbbá az állatok hasznosított tulajdon- ságainak adatait (próbafejesek, versenyeredmények, hizlalási gyapjunyírási és minőségi adatok) az egye- sület törzskönyvben tartják nyilván.

Ezekből az adatokból kifogástalan pontossággal meg lehet állapítani az egyes apaállatok utódainak ér- tékét, egyes érvonalak kisebb vagy nagyobb te- nyésztékét. Aminek az alapján gyors selejtezésre, a legjobb anyag rohamos elszaporítására kell törekedni.

Mindez oly körülményes, bonyolult és sok munk- kát és költséget igénylő feladatnak látszik, hogy aki először hall ilyenféle követelményekről, megvakarja a fületét és látat fordít annak, aki egy ilyen, falusi viszonyaink közé, látszólag be nem illő intézmény- ről beszél neki.

Ámde jusson csak eszünkbe, hogy milyen árakat érnek el azok a gazdák, akiknek tenyészállatnevelé- sét ilyen állattenyésztő egyesületek irányítják. Mi- lyen bucsujárászerű felvonulások vannak hűnves te- nyésztékekkel bíró nemcsak svájci, hanem magyaror- szági, vagy bányai német tenyészállatvásárok al- kalomával. És hogy az ilyen korszerű gondos tenyész- téssel kiválogatott tenyészállatok vevői milyen nagy lépéssel haladnak előre a siker útján. Vagy ha nem is gondolunk mindjárt a tenyészállatnevelésre, hanem csak saját gazdaságunkban hasznosított, vagy erre a célra eladott állatnevelésre: akkor is milyen fejlődés sodrába kerül az a község, amelynek régi, egyenet- len, selejtes állatállományát sikerül ilyen céludatos tenyészítői munkával egyenletessé és értékesebbé tenni.

Igaz az, hogy nem minden községben alkalmasak a viszonyok arra, hogy a korszerűen beállított és tel- jes szakszériussággal működő állattenyésztő egylet meg alakulhasson. Mert hiszen ehhez meglehetősen nagy- számú, máris elég jó minőségű állatállomány kell, to- vábbá nem hiányozhatik a gazdák testiileti szelle- mének, szaktudásának, vállalkozó kedvének felett- sége sem. Ahol mindez nincsen meg, ott még kemény előkészítő, felvilágosító, példamutató munkára van szükség. Ott azzal kell kezdeni, hogy a gazdákör ke- retek belül néhány világszejjű, erős akaratú és hozzá- értő gazda elhatározza, hogy lankadatlan igyekezet- tel minden alkalmat meg fognak ragadni, hogy köz- ségük állattenyésztésének egyik-másik ágát előbbre- vigyék. Értékes nőtény állatokat szereznek be, a községi apaállatok beszerzése alkalmával minden- elkövetnek, hogy azokra jóhírűvű tenyészettől szerez- zék be, lehetőleg jóhírű nagytenyésztőtől, vagy olyan községekben, amelyekben tenyészítőegyesület működik. Kirándulásokat rendeznek jóhírű állatvásá- rokra, tenyészítőegyesületekbe tömörül állattenyésztő községekbe. Előadások, tanfolyamok rendezését szor- galmazzák. És eközben saját példájukkal, előhala- dásukkal mutatják az utat, csinálják a kedvet. Ösz- szekötötteést létesítenek olyan vevőkkel, akik az ér- tékes minőséget meg is fizetik. Együttessen szereznek be abraktakarmányokat. Tapasztalataikat kicserélik és gazdatársaikkal is. Állatbetegségek leküzdésére (itt elsősorban a sertésvész elleni oltásra gondolunk) együttes intézkedéseket tesznek.

Hogy már egy ilyen egyszerűbb szervezett, de következetes és kitartó munkával milyen eredménye- ket lehet elérni, annak bizonyítására egy levélből közlünk néhány sort, amelyet az EMGE bányai ta- gozatának elnöke nemrég kapott egyik gazdakörből, amelynek sertésállományát megjavítani segített.

„Amikor itt méltóztatott előadásokat tartani, sajnos igaz volt, mert községünkben nagyon hiány- szedtettedet keverék disznók voltak.”

„Rövid idő alatt a kiadott 3 drb. magkocával

most már szép, egészséges sertéseink vannak. szegényeknek gazdagoknak egyaránt."

"...Jól esik látnunk, amikor hetenként kétszer kijön a konzervgyár autója és 25-30 drb. sertéssel megy el."

"...Talán nem tévedünk, amikor azt állítjuk, hogy községünk gazdasági bevételeinek egyharmad részét szép sertésállományunknak köszönhetjük. Nagyértékű előadásainak még egy jó tanácsát kell követnünk, hogy a szövetkezeti exportot megszervezzük."

A folyó év január 15-én kelt levelet 51 gazda írta alá.

Ahol a dolgok már ennyire haladtak, ott már kialakulóban van a helyzet a tenyésztőegyesület megszervezésére is. Egy ilyen egyesület nem kell hogy egy községre szorítkozzék, sőt célszerű és ajánlatos, hogy egy nagyobb vidék szervezkedjék meg egy-egy állatfaja tenyésztésére, mert így jobban győzik a költségeket és nagyobb anyag közül lehet válogatni, amellyel a legkiválóbb tenyészállatok értékes tulajdonságai

gal gyorsabb ütemben válhatnak az egész közösség hasznára.

A megindulás azonban valószínűleg mindig egy község példamutató kezdeményezése lesz. Ilyenkor a tenyészállatok jobb kihasználása és a költségek megosztása végett, célszerű lesz bevonni a szomszéd községek (jövő gazdái is, akiknek nőtény állatai és azok utódai éppen olyan felügyelet alatt fognak állni és épp úgy törzskönyvelhetők, mint az egyeslet székhelyén levő tenyészállatok.

Rádióműsor

— Romániai Rádióműsor —

Magyar nyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.), 18.30: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.), 18.50: Pozsony (298,8 m.). 19.50: Radio-Románia (364,5 m.). 20: Radio-Toulouse (228,6 m.) és Marseille Provence (400,5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.). 20.55: Róma II. (244,3 m.) és Róma III (221,15 m.). 22.15: London National (261,1 m.) és GSA (49,59 m. röv. hull.). GRX (30,96 m. röv. hull.). 23.15: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.). 23.45: Pozsony (298,8 m.). 23.45: Belgrád (437,3 m. és 49,2 m. röv. hull.). 23.45: Nice PTT (253,2 m.) és Marseille Provence (400,5 m.). 23.50: Besztercebánya (765,3 m.).

KEDD, APRILIS 16.

Bucuresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vizárlás-jelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10: Német zene lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: A bécsi Kreutzer együttes hangversenye, 14: Hírek, 14.20: Operatrézletek lemezek. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Orvosi krónika, 19.17: Korallzene lemezek. 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania, 20.05: Nae Popescu tanár előadása, 20.25: Gabriel Narva éneke, 20.45: Hírek, 21: A rádió szimfonikus zenekara, 22.10: Hírek, sportközlemények, 22.30: Könyvü német zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.45: Ébresztő, torna hírek, közlemények, étrend, 11: Hírek, 11.20: és 11.45: Felolvasás, 13.10: Sohár Vikma zongorázik, Sallay Iván hegedül, 14.40: Hírek, 14.30: Időjelzés, időjárás- és vizárlásjelentés, 14.30: Lakatos Floris és fia cigányzenekara muzsikál, 15.30: Hírek, 17.10: Asszonyok tanácsadója, 18.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Katonazenekar, 18.40: Édes anyanyelvünk, 19.05: Az író és a nyomda, Schöpin Aladár előadása, 19.30: Nicolai Cvetcs, a belgrádi opera tagja énekel a jugoszláv-magyar művészcsoport keretében, 20.25: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, 21.10: A hegyek éneke, Hangjáték, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: A rádió szalonzenekara, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Lovászi Ferenc és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 18.15: Rusz előadás, 18.35: Mezőgazdasági téjóra, 19.50: Francia nyelvoktatás, 19.55: Hofmeister József harmonikázik, 20.30: Élősdiek az emberben, Vieger Nándor előadása, 21: Hírek, 21.25: Hanglemezek, 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Lemezek, 14.10: Népdalok, 17.45: Népdalok, 19.20: Lemezek, 20.40: Vucemilovic énekel, 21.10: Karének, 21.40: Szimfonikus hangverseny.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága festvérünk és rokonunk,

Lantos József

temetésén résztvettek, ravatalára virágot, vagy koszorút helyeztek, részvétükkel fájdalomukat enyhítették, ezuton monduk halás köszönet.

A Lantos-család.

Arad, 1940. április 15.

APRÓHIRDETÉSEK

ELLÁTÁS

Disztingvált uricsaládnál hasonló högyteljes ellátást keres. Cimeket „Fürdőszoba” jellegre a kiadóba, ármegejelöléssel. 1890

ALKALMAZÁST KERES

Kiszolgálólány állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 1911

ALKALMAZÁST NYER

Románul és németül kifogástalanul tudó kisasszonyt hat éves fiú mellé keresünk. Cim a kiadóban.

Vas-, jüszter- és rövidáruszakmában jártas kereskedősegédet keresek azonnali belépésre. Crisan Teofil, Zam. 1926

Magánház kertjének a parkírozására és ápolására kertészt keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk.

LAKÁS

I. emeleti, kétszobás, előszobás, fürdőszobás, garconlakás május 1-re kiadó. Volt Földes-palota, Str. Eminescu 21-23. 1866

Kiadó háromszobás, uccal, parkettás, fürdőszobás, II. em. lakás, valamint egy-szobás, konyhás, udvari, I. emeleti, P. Avram Iancu 5-6. 1874

Butorozott, vagy butorozatlan uccal szoba különbejáráttal, fürdőszobahasz-nálattal kiadó, Str. Romul Veliciu 24. 1909

Villaszerű, modern, kétszoba, konyha, előszobás lakás május 1-re kiadó. Str. Sf. Spiridon 7-9. 1886

Kétszobás modern lakás május 1-re kiadó. Str. Andrei Muresanu No. 11. 1711

Egy, kettő és háromszobás, komfortos lakás május 1-re kiadó. Str. Stroescu No. 12. 1895

U onnan festett **3 szobás lakás,** földszintes, összkomforttal KIADÓ. Ugyanott 2 üzlethelyiség május 1-re kiadó. P. MIHAI VITBAZUL 9. 1913

Augusztusra elsőemelőti, négy-szobás, erkélyes lakás kiadó a fűtővonalon. Bul. Reg. Ferdinand 45. 1914

Jóbeosztásu, terraszos, komfortos 2 és 3 szobás lakások új házban kiadók. Bul. Carol 68. 1908

Kiadó háromszobás, uccal, parkettás, fürdőszobás, II. em. lakás, valamint egyszobás, konyhás, udvari, I. emeleti, P. Avram Iancu 5-6. 1874

Kertrenyilő kétszobás lakás, mellékhelyiséssel május 1-re kiadó. Str. Gheorghie Popa 3.

Különbejáratu, csinos bútorozott szoba csendes magánházban 400 leiert kiadó. Str. Dna Balasa 180. 1912

Három vagy négy-szobás, fürdőszobás lakást keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Háromszobás luxuslakás magánházban, terraszal, a Marosparton, május 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 1928

3 és 4 szobás, összkomfortos lakások kiadók május 1-re, vagy azonnal. Bul. Carol 37. 1725

Kiadó 3 és 4 szobás, modern lakás Str. Barițiu 1. 1782

Háromszobás, hallos, összkomfortos lakás, magasföldszinten, május 1-re kiadó. Str. Popa Ioan Rusu 8.

Butorozott szoba különbejáráttal, esetleg bútor nélkül kiadó. Calea Romanilor 28. 1876

VÉTEL-ELADÁS

Jégszekrényt kétajtóst, átcserelek kic-sire. Str. Alexandri 9., II. 6. 1925

Eladási hirdetmény. Szabad kézből eladom a következő tárgyakat: Ászokhordók (cc. 500 hl.) Mechanikus borprés. 2 drb. borszivattyú. 3 drb. cserépkályha. 80 drb. 450 mtr.-es menyezeli vasgerenda. 1 drb. víz-zivattyú. 2 kettős kerékkel. 1 drb. 300 literes pálinkafőző kazán, komplett. 1 drb. 20 hl. viztartány yashó, 70-80 mtr. csővel. 1 márvány fürdőkád. Érdeklődők fenti tárgyakat naponta megtekinthetik POPA IOAN-nál, Măderat, jnd. Arad.

Perzsaszőnyeg, használt, de kifogástalan állapotban, 2x3 méter méretben vennék. Cim a kiadóban. 1885

Villanymotor, 10 HP. újonnan teker-cselve, jutyányosan eladó. Cim a kiadóban. 1923

Tányérmérleg, 10 kg.-mos, asztali ventilátor, selyempapírroltozógép, rézfűst, eladó. Str. Gokju 12., emelet. 1910

Jókarban levő fehér autófazonu gyermekocsi eladó. Cim: Str. Dr. Ratiu 46. Megtekinthető délelőtt 10-től, délután 5-ig

Jóállapotban levő fürdőkádat megvétel-re keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Jutyányosan eladó nagy álló lámpa, már vány szoborralapzat, virág állvány, kotta állvány, márványlap, stb. Cim a kiadóban. 738

Dura-elem I-a Lei 15.— Super elem patent Lei 15.— Cristal elem Lei 14.— Rádióhallgatóknak engedmény Veszek: használt kerékpárt, varrógépet és gyermekocsi. „Motorica”. Arad. 1262

ÜZLET

Kiadó egy jömeneteli mézszárszék Calea Raducei 52. 1884

Nagy **saroküzlet helyiség** (Meștanu—Barițiu-ucca) **azonnalra kiadó** Bővebbet: L A N Y I, Eminescu-u. 7.

INGATLAN

Elcsereném békési (Magyarország) öröklött házamat 350.000 lei értékben itteni házért vagy itt eladnám. Cim a kiadóhivatalban. 1891

Magánházat, négy-szobásat keresek megvételre. 500-550.000 leig. Cim a kiadóhivatalban. 1922

Központban, új, még **ház** 3 lakással, egy adómentes műhely, 1 háromszobás, 2 kétszobás lakással, 90.000 lei hozam, 1 millió 500.000 leiert eladó. Érdeklődni Calea Radnei 34-36, ajtó 8. Közvetítőt nem díjazok. 1920

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHEK ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul Carol 46 (Lakás agyanotti). Telefon: 26-95. 1503

Magánház eladó Aradul non-n. Str. Horia 3. Erd. Pichler-téle vendéglőben, Mureselen, a hid mellett. 1847

Bérház

Marasesti ucca elejen, 48.000 lei hozammal, ma dnem telekárban, 650.000 lei. Patria-telep legjobb helyen tres telek, sürgösen, alkalmi Aron, 160.000 leiért eladó. — Magbízott:

Kiss Lajos „Uranul” ingatlanirodája, Arad, Str. Eminescu 2., I. em. Telefon 25-61.

KÜLÖNFELEK

Kiadó Irodahelyiségnek alkalmas szobák

a Bul. Reg. Ferdinand 3 szám alatt I. emeleten és a Str. Horia 2. szám alatt II. emeleten. Üzlethelyiségek Str. Horia 2 szám alatt. Háromszoba, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel, Str. Horia 2., II. emeleten.

Költi és beltöldi perzsaszőnyegek, dió-hálók modern ebédli, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai íróasztal, írógépek, Pianino, rövid keresztúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Vesznk teljes lakásberendezést: ékszereket, Zs. logkölcsont közvetitünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hozszabbitunk. Tempo bizományi üzlet Flischer Eliz-palota.

Petroșaniben

jól bevezetett biztos megélhetést nyu.tó

női kalapszalonn berendezéssel együtt elkötözés miatt azonnal átadó.

Ajánlatokat: MODE ANETTE Petroșani, tudetül Hunedoara címre keretnek. 1916

Legújabb jelentéseink:

ROOSEVELT:

„Ami Európában történik közvetlenül érinti Amerikát“

Washington. Roosevelt elnök ma a Pánamerikai Unió ülésén beszédet mondott, amelyben élesen kikelt egyes népek világszertei törekvései ellen. A jövőről szólva a következőket jelentette ki:

— A szabad nemzetek egy csoportjának belső ereje megtörhetetlen, ha tetteire való elszántság áll mögöttük. A valóság és őszinteség ereje erősebb, mint a hazugság és a cinizmus és szerencsére még nem találta ki olyan gépezetet, mely állandóan elválaszthatja az embert a szívtől és a lelkiismeretétől.

Az elnök ezután még a következőket mondotta: — Az Újvilág ama elvének alkalmazása, hogy minden nemzet tartsa tisztelben a másik függetlenségét és területi épségét — megszüadit a háboru legnagyobb és legkézenfekvőbb okától és okozóitól. Az Újvilág megteremtette rendszer biztosítja Amerika népei között a békét, mert ez a rendszer foglalja magában

nagymértékben azokat az elveket, amelyen a békének az egész világon nyugodnia kell.

Amerika népei — folytatta az elnök — egyenként és összesen, vagy valamennyien lemondottak arról a jogról, hogy beleavatkozzanak egymás belügyeibe. Ma béke van közöttünk, mert minden felmerülő kérdést barátságos tárgyalások után a jog és igazságnak megfelelően rendezünk.

A földgömbnek ezen a felén nem kell új nemzetrendezést keresni, ezt a rendezést mi már megtaláltuk. Az Amerikában uralkodó rend felépítéséhez vezető utarjóakaratu emberek fáradságos és eredményes munkája követte ki. Ami az Óvilágban történik, — fejezte be szavait az elnök — közvetlenül nagy mértékben érinti az Újvilág békéjét és jólétét is. Ezért tettünk meg minden szükséges intézkedést, hogy szembenézhessünk minden eshetőséggel.

Haakon király:

„Amíg egy talpalatnyi szabad norvég föld lesz, Norvégiában maradok“

Róma. (Rador.) Olasz lapjelentések szerint Haakon norvég király még mindig norvég területen tartózkodik és ő irányítja az ellenállást. A Popolo di Roma szerint a hozzá érkezett felszólításokra, hogy szüntesse meg az ellenállást, ezeket mondotta:

— Norvégiának nincs szüksége a tanácsokra. A norvégek csak egy utat ismernek, a szabadság és becsület útját. Miniszterink visszavonulhatnak Svédországba,

talpalatnyi szabad norvég föld lesz, ban itt maradok Norvégiában, amíg egy talpalatnyi szaba dnorvég föld lesz.

Helsinkiből jelentik: A norvég kormány vasárnap „valahol“ Norvégiában összeült és az ülésen megjelent a király és a trónörökös is. A norvég nemzetvédelmi miniszter tájékoztatta a minisztertanácsot a helyzetről. A kormány által hozott határozatokat rádió útján közlik a lakossággal. (Rador.)

A németek elfoglalták Halden városát

Berlinből jelentik: Az Oslo környékét megszálló német csapatok hétfőn elfoglalták Halden városát. (Rador.)

Stockholmból jelentik: A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy Norvégiában Skarnes környékén az elmúlt éjszaka heves harcok voltak. A német csapatok elfoglalták Eidsyerd helységeit és az arcvonalat kiszélesítették. (Rador.)

Berlinből jelentik: Hét angol tengeralattjárót a németek elsüllyesztettek. Bergen kikötőjében pedig lelőtték azt a két angol bombavető repülőgépet, amelyek egy német hajót elsüllyesztettek.

Berlin. A véderő főparancsnokságának jelentése szerint a megszálló német csapatok Oslotól keletre előnyomulva, elfoglalták a göneborgi fővonal határállomását, valamint Halden, Fredrikstad és Kongsvinger városokat. Kongsvinger 30 kilométerre fekszik a svéd határtól és fontos vasuti gőcpont az Oslo—Stockholm—Tronhielmi vonalon. Ugyan csak folytatták a német csapatok előnyomulásukat Oslotól nyugatra is, ahol Kongsberg városát kerítették hatalmukba, amely város Oslotól a bergeni kikötővel összekötő vasutvonal egyik fontos állomása.

Angol légitámadás Stavanger kikötő ellen

Felrobbantották Narvik és Svédország között a vasuti hidakat

Londonból jelentik: Az angol légi haderő egy sereg vasárnap támadást intéztek Stavanger norvég kikötő ellen. Az angol repülők gyújtóbombákat dobtak le. A heves ellenséges tüzelés ellenére az angol gépek sértetlenül visszaverték támszpontjukra.

Stockholm. Narvik és a svéd határ között több vasuti hid felrobbantása következtében megszakadt az összeköttetés. A vasuti hidakat a norvégek robbantották fel. Minthogy a hegyes vidéken nincsenek országutak és járható szorosok, a svéd vasérc útját Narvik felé teljesen megakadályozták.

Stockholm. A norvég vezérkar jelentése szerint a németek csapatszallító repülőgépekkel tovább-

bi csapatokat küldtek Trondhjembe. A svéd határon át állandóan érkeznek svéd és finn önkéntesek. A német csapatok kelet felé való előnyomulásában állandóan növekvő norvég ellenállásba ütköznek.

London. A lengernagyi hivatal hétfő este kiadott jelentése szerint két újabb német szállító-gőzös elsüllyedt és a Skagerrakban négy torpedóromboló sérült meg súlyosabban. A Bergen kikötőjében lévő német gőzösök és vízirepülőgépek ellen bombatámadást intéztek az angolok. Egy csapatszallító hajót és egy raktárhajót elsüllyesztettek. Az összes német veszteség a mai esti angol hadtjelentés szerint 39 hajó.

Befejeződött Anglia délkelet európai követeinek londoni értekezlete

London. A délkelet európai angol követei londoni megbeszélése hétfőn este befejeződött és a követei néhány napon belül visszatérnek állomáshelyeikre. A megbeszélések nagy meglepetést váltottak ki a különböző miniszteriumok körében és most majd semmi akadály nem lesz, hogy Anglia és a Balkán államai

között még szorosabbá tegyék a gazdasági és politikai kapcsolatokat. A hétfői napon még nem adtak ki hivatalos jelentést, de egy-két napon belül összefoglaló jelentést adnak ki a követei megbeszéléseiről, akik egyenként a legrövidebb időn belül haladéktalanul elfoglalják állomáshelyeiket.

Golyó általi halálra ítélték

Bertók Sándorné gyilkosát

Cluj—Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A kolozsvári büntető tábla teljes napi tárgyalás után most hozott ítéletet Tarnoveanu Vasile rablógyilkossági bűnperében.

Mint ismeretes, az elvetemült, vakmerő ember a déli órákban behatolt Bertók Sándor CFR mérnök lakására, ahol meggyilkolta a Nagyváradra utazott mérnök feleségét. A gyilkos azzal védekezett, hogy kétgyermekes családja, családjának akart kenyeret szerezni és ezért gyilkolt. A büntető tábla Dunca-tanácsa nem vette bebizonyítottan a gyilkos és a védelem képviselői által felhozott körülményeket és a 27 éves Tarnoveanu Vasile rablógyilkost golyó általi halálra ítélt. A halálos ítélet ellen a rablógyilkos és védőügyvédje felebbezést jelentett be.

A holland követ az angol külügy-miniszternél

London. (Rador.) A londoni holland követ hétfőn délelőtt felkereste Halifax lord angol külügyminisztert, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Hivatalos körök nem hajlandók semmiféle felvilágosítást adni a megbeszélésről.

Anglia Hollandia ellen készülő támadásáról írta a német lapok

Berlin. Politikai és diplomáciai körökben leszögezik, hogy nagy izgalmat keltett az Evening Standard című amerikai lapnak a Hollandiába készülő angol csapatszallításokról szóló híre. A német lapok ezzel kapcsolatban kijelentik, hogy az angol háborús politika kezdetét a bekerítés és a blokádj jellemzi, míg a végét a semlegesek elleni hadjárat fogja jellemezni. A német lapok szerint logikus volna, ha Anglia Hollandiát megrohanná.

Budapestre utazik a jugoszláv igazságügyminiszter

Budapestről jelentik: Szerda délután Budapestre érkezik Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter, a jugoszláviai politikai életnek egyik vezető egyénisége, hogy előadást tartson és hogy érintkezést találjon a magyar közélet vezetőivel.

LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

BERLIN. A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német—amerikai kereskedelmi kamara táviratot intézett Hull külügyi államtitkárhoz, A táviratban tiltakozik az ellen, hogy az angolok Gibraltarban lefoglalták az amerikaiak európai postaküldeményét. A semlegesek elleni eme újabb angol támadás súlyosan érinti Amerika polgárainak üzleti érdekeit is — mondja a német—amerikai kereskedelmi kamara távirata.

HELSINKI. A Szeferi-ügynökség jelenti, hogy a szovjet—finn háború idején 14,640 szovjet repülőgép 2075 esetben végzett repülést Finnország fölött és összesen 100 ezer bombát dobtak le. A bombázásnak 640 polgári lakos esett áldozatul.

BRÜSSZEL. Dániának és Norvégiának a németek által való elfoglalásával foglalkozva Requette ezredes, a Vingtieme Siécle című lap katonai szakértője a következőket írja: A Német Birodalom ezúttal nem cselekedett úgy, mint a múltban, megmentőt és higgadtan, hanem a szenvedélyek vezették. Azt lehet mondani, hogy a háboru új korszaka nyitott meg és a helyzet megkívánja, hogy Belgium éberem örködjék.

STOCKHOLM. Vasárnap olyan hírek terjedtek el, hogy Narviktól nem messze óriási arányú tűzvész pusztult. A svéd hatóságok ellenőrizték a híreket és megállapították, hogy azok minden komoly alapot nélkülöznek.

KOPENHÁGA. A grönlandi hatóságok kijelentették, hogy Grönland két évre elegendő élelemmel rendelkezik.

AMSZTERDAM. Az ostromállapotot az ország nagy részére kiterjesztették.

HÁGABÓL jelenti a Rador, hogy a Reuter-ügynökség értesülése szerint 70,000 német katona tart Dánián keresztül Norvégia felé. A német katonaság már elhagyta a dán fővárost is.